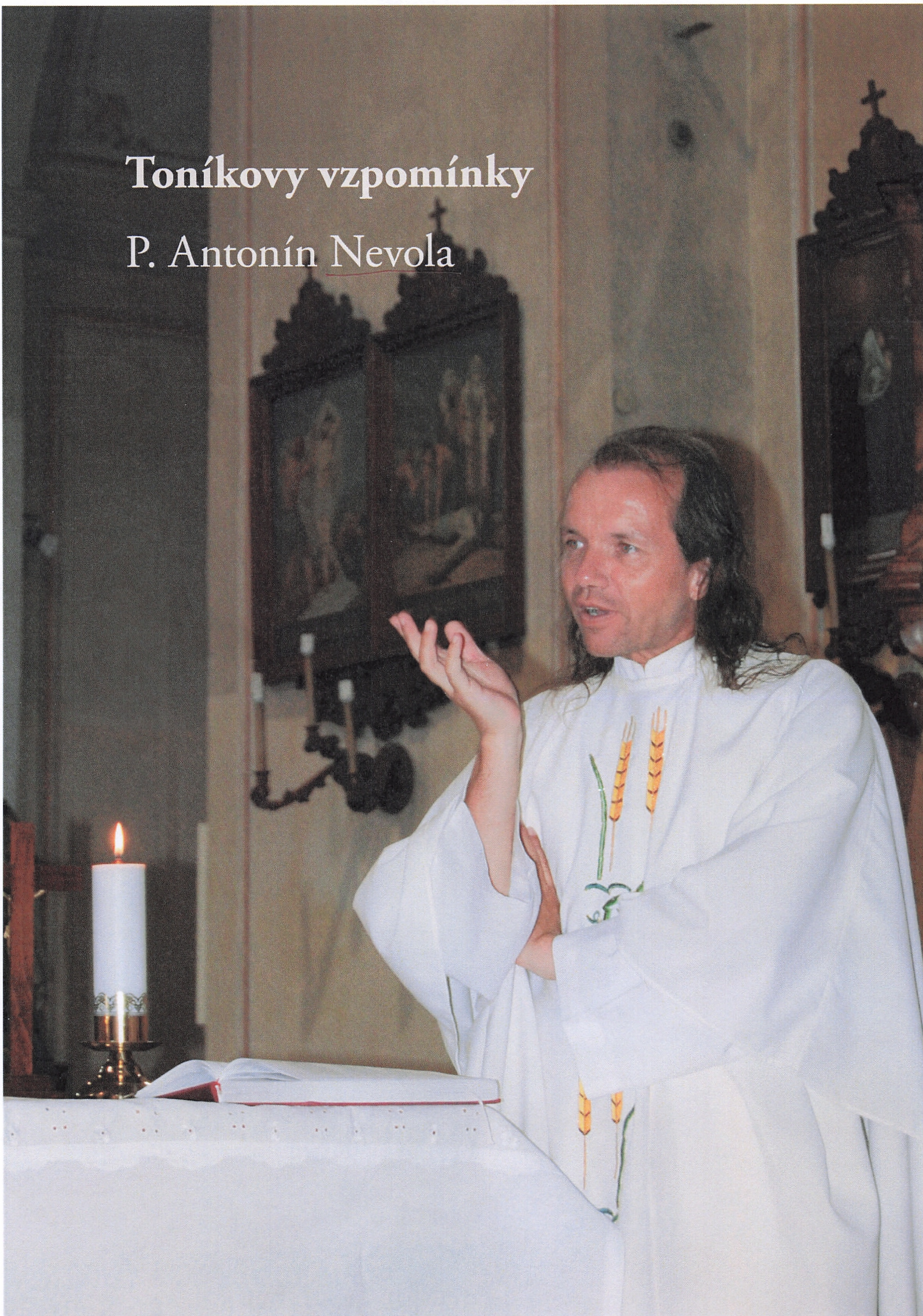

Toníkovy vzpomínky

P. Antonín Nevola

Úvodní slovo

Právě se vám do rukou dostal soupis esejí, které v několika posledních letech Toník s oblibou psal. Nejprve o nich hovořil jako o svých „žblechtech“, které není zapotřebí šířit dál. Jeho okolí ho ale nakonec přesvědčilo o tom, že takové úžasné myšlenky a postřehy by neměly zůstat utajené. Nyní chceme, aby se Toníkova slova dostávala k dalším lidem i po jeho nečekané smrti, která nás všechny tak zasáhla, a jeho poselství tady na Zemi nás dále doprovázelo a pomáhalo v rozhodování tak, jako nám často pomáhal on sám.

Toníku, doufáme, že tě vydáním tvých slov nenaštve. Ale už jsme si prostě nestihli vyžádat tvůj souhlas.

Část 1.

Jak jsem potkal Boha

Ota Pavel napsal knihu s názvem „Jak jsem potkal ryby“. Kde může člověk potkat ryby? V moři, řece, rybníku, akváriu nebo i na talíři. Max Kašparů v Zápisníku potulného kazatele píše: „S Kristem se můžeme často setkat tam, kde ho nečekáme, na místech, kde ho nepředpokládáme, v lidech, do kterých bychom to neřekli, nebo v událostech, které s jeho jménem nemají co dělat.“

Následující eseje jsem nazval „Jak jsem potkal Boha“. Kde může člověk potkat Boha? Všude! Nevěříte? Přesvědčte se.

V podloubí

Jednou o letních prázdninách jsem přespával u salesiánů v Kobyliších. S jedním spolubratrem jsem byl na fotbalovém ligovém zápase Dukla – Teplice. Po jeho ukončení jsme se z Dejvic přesunuli zpět do Kobyliš. On na kole, já autem – přece jenom je o nějaký ten rok mladší. Po návratu do Kobyliš jsem nahlédl do podloubí mezi domem a hřištěm a vida. Narazil jsem tam na početnou skupinu, v níž byl jeden salesián, 3 zaměstnanci střediska a nepočítaně dobrovolníků a praktikantů. Právě skončil příměstský tábor, tak probíhala „zahradní párty“ organizátorů tábora. I když jsem nic neorganizoval, tak jsem byl mile přijat a pohoštěn. Jeden z přítomných říkal následující příběh ze svého mládí: Když mu bylo asi 16 let a jeho sestře 12 let, tak se sestra rozhodla pozvat k nim domů kamarádky na menší oslavu. Bratr instruoval svou mladší sestru, že je třeba skončit do 16.30 hod, protože pak se vracejí rodiče z práce a nebyli by úplně nadšení, co že se to v jejich bytě odehrává. Také jí řekl, ať je ani nenaadne konzumovat alkoholické nápoje. Oslava proběhla, bratr se vrátil večer domů a z atmosféry hned pochopil, že něco není v pořádku. Zeptal se táty, co se děje. Ten mu odpověděl, že jeho sestra zvrací, protože se opila. Bratrovi se nepozdávalo, že by sestra nedala na jeho rady nekonzumovat alkohol. Pokoušel se to svést na to, že třeba snědla něco zkaženého, načež táta kontroval, že by neměl sebemenší podezření na alkohol, kdyby na stole nenašel špunt od sektu. Bratr byl na sestru pěkně našťvaný, že neuposlechla jeho rady. A tak to chodí v našem životě. Pán Bůh nám dává různé rady a my se jimi více méně řídíme. Ovšem někdy zapomeneme na stole špunt a divíme se, že je nám špatně. Kupodivu ani v těchto situacích se na nás Hospodin nezlobí. Můžeme se zlobit na sebe my samotní. Důvodem naší zloby by mohla být naše „neposlušnost“. Ježíš je náš starší bratr a dává nám ty nejlepší rady pro život. Nikdo to s námi nemyslí lépe, než on.

Ve Štruncových sadech

Každý plzeňák ví, kde jsou Štruncovy sady. A každý fotbalový znalec ví, že ve Štruncových sadech se nachází fotbalový stadion, na kterém hraje své domácí zápasy Viktoria Plzeň. Když mi to čas dovolí, tak se rád vydávám

na stadion ve Štruncových sadech na fotbalová utkání. Naposledy jsem byl na ligovém zápase Viktorky se Zbrojovkou Brno. Výsledek skončil překvapivě vítězstvím hráčů z moravské metropole. Možná je to daň za zatím vítězným tažením plzeňského týmu v Evropské lize. I přes nepříznivý výsledek pro domácí byla atmosféra na stadionu od začátku až do konce úchvatná. Říkám si, že minimálně taková atmosféra musí být v nebeském království, kde se prožívá jenom radost. Všichni přítomní se radují z Boží blízkosti. Do nebeského království má otevřené dveře každý, kdo se svůj život snaží prožívat v pravdivosti a podle Božích přikázání lásky. Na stadion Viktorky má dveře otevřený každý, kdo si koupí vstupenku a respektuje Řád pro návštěvníky stadionu. Překvapilo mě, že jsem na stadionu potkal fanouška v tričku s označením SDH Úherce. Že zkratka SDH znamená Sbor dobrovolných hasičů, to jsem věděl. Ale kde jsou Úherce, to jsem netušil. Tak jsem se po návratu z fotbalu podíval na mapu a k mému překvapení jsem zjistil, že Úherce jsou malou vesničkou u Mladé Boleslavi. Jak se fanoušek z Úherců dostal do Štruncových sadů? Nemám zdání. Možná si budu i na věčnosti klást otázku, jak jsem se dostal do nebeského království a jak se tam dostali i ostatní? Ale odpověď je nasnadě. Díky Boží lásce a nekonečnému milosrdenství.

Na zemi

V Plzni jsem dvojím ředitelem. „Šéfuji“ řeholní komunitě a Salesiánskému středisku mládeže. Být ředitelem znamená, že člověk je ve službě těm, kteří jsou mu svěřeni, ale také je s tím spojeno velké pokušení zneužívání moci, kterou člověk má ve spojitosti s vykonávaným úřadem. Dost často si proto připomínám, že nejsem nejvyšší šéf, ale že je tady šéf s velkým „Š“ – Hospodin. To mi pomáhá snášet se z výšin, do kterých mě moje funkce čas od času vystřelují. Inspirativní pro mě je myšlenka Dona Boska: „Nohama budte na zemi, ale srdce mějte v nebi.“ Na zem se člověk může dostat i jiným způsobem, než vzletnou myšlenkou. Jednou jsem v práci přecházel do vedlejší kanceláře, abych si ze skříně vytáhl šanon, z něhož jsem potřeboval naskenovat nějaké dokumenty. Nevšiml jsem si, že jsou otevřená dvířka od nástavce na skříní a hlavou jsem

plnou parou narazil do rohu dvířek. Ve vteřině jsem se sesunul k zemi, na hlavě krvácející tržná rána a po důkladném lékařském vyšetření jsem obdržel diagnózu, že mám distorzi krční páteře. Náraz mi posunul čtvrtý a pátý krční obratel. S odstupem času jsem si uvědomil, že je dobré být na zemi, ale že se k ní přiblížím takovým způsobem, o tom se mi ani ve snu nezdálo. Bože, děkuji, že si čas od času mohu připomenout důležitost myšlenky Dona Boska. Mou neskrývanou touhou je pozvedat své srdce k nebi. To se dá i v okamžiku, kdy je člověk sestřelen k zemi např. otevřenými dvířky skříňového nástavce.

V davu

V roce 2009 hrála irská kapela v polském Chorzowě. U2 mají v Polsku na růžích ustláno. S našimi severními sousedy je i pár věcí spojuje. Zpěvák Bono nikdy nezastíral svůj obdiv ke Karolu Wojtylovi, papeži Janu Pavlu II. Na jedné fotce je dokonce papež zachycen v Bonových slunečních brýlích, jak se kření do objektivu. Hnutí Solidarita inspirovalo kapelu ke složení písně "New Years Day". Nedávno jsem se setkal s jedním známým, který měl to štěstí, že se mu podařilo sehnat vstupenky na zmíněný koncert. Vyprávěl mi nezapomenutelné zážitky spojené s návštěvou koncertu. Dvě hodiny před otevřením bran stadiónu se tísnil se svými kamarády v davech hudbychtivých fanoušků, aby získal co nejlepší místo v sektoru pod podiem. Davem by prý na zem ani špendlík nepropadl. V okamžiku otevření bran se dav dal do pohybu a můj známý se najednou ocitl daleko od svých kamarádů. Nicméně získal velmi výhodné místo nedaleko od pódia. Po předkapele Snow Patrol se rozjela velká a ohromující show v podání U2. Poté, co kapela začala hrát kamarádovu nejoblíbenější píseň, se mu do očí vmísily slzy dojetí a měl neutuchající potřebu prožívat blízkost svých kamarádů, aby se s nimi mohl sdílet o svých zážitcích přímo na stadiónu. Kde je ale najít v mnohatisícovém davu? Napadla ho spásná myšlenka. Obrátil se v modlitbě k Bohu jednoduchými slovy: „Bože, pomoz!“. A vydal se hledat. Jelikož je malé postavy, tak neměl téměř vůbec žádný nadhled a rozhled. Po nějaké chvíli ho někdo přes tři lidi uchopil z davu za vlasy se slovy: „Konečně jsme se našli.“ Byl to jeden z hledaných kamarádů, mod-

litba byla vyslyšena. Bůh nás nenechává ztracenými. O tom také vypráví Ježíš v evangeliu v podobenství o marnotratném synu, které se také někdy nazývá podobenství o dobrém otci. V náboženství jde o to, že člověk buď uvěří, nebo ne. Pokud uvěří, tak ho čeká velkolepý zážitek. Zážitek ze setkání s Bohem, ale i ze setkání se svými kamarády.

Na poště

Šel jsem na Krajský úřad odevzdat Žádost o změnění údajů v Rejstříku poskytovatelů sociálních služeb. Před odevzdáním žádosti jsem ještě potřeboval ověřit některé z dokumentů. Nebyl jsem si jistý, jestli na úřadě je „ověřovatelná“, tak jsem se zastavil na nedaleké poště u přepážky Czech Pointu. Ochotná poštovní úřednice ověřovala mé dokumenty a já jsem byl svědkem nevšedního zážitku u vedlejší přepážky. Přistoupila k ní mladá paní. S úsměvem pozdravila paní za přepážkou a srdečně jí děkovala za to, že včera jí při nějaké platbě odpustila 3 Kč, které plátkyně neměla sebou. Dlužná částka byla zanedbatelná, ale ona mladá paní přišla doplatit chybějící obnos. Myslím, že větší radost měla dlužnice, než ta, která odpustila. Srovnat dluhy nedokáže každý člověk, spíš v dnešní době narůstá počet dlužníků a osobních bankrotů. Byl jsem svědkem žitého evangelia ve dvou rovinách: 1. Odpouštějte a bude vám odpuštěno. 2. Čiňte pokání (= napravujte to, co se vám nepodařilo). Nevím, jestli některá ze zúčastněných tato slova někdy četla v Bibli, ale pro mě byl tento zážitek setkáním s žitým Božím slovem.

V metru

Čas od času se dostanu do Prahy. Pokud nejedu autem, tak to znamená využívání MHD. Kromě toho, že si před zakoupením lístku musím zjistit, jestli od mé poslední návštěvy nedošlo ke zdražení jízdného, se většinou těším na to, že v metru potkám někoho ze známých – možná to zní divně, ale je to tak. Je to tím, že ponejvíce jezdím do Kobylis a přece jenom za 15 let života v této městské

části jsem navázal vztahy se stovkami lidí. Při mé poslední jízdě metrem jsem žádnou známou tvář nepotkal, ale na nástupišti jsem si všiml, že jeden z cestujících má na lýtku vytetovanou tvář Ježíše Krista. To bylo setkání jako hrom. Potkal jsem někoho, koho se téměř celý život snažím poznávat. Potkal jsem toho, který mě zná tak dobře, jako nikdo jiný. Jsem si jistý, že už se mi nikdy nestane v metru to, že bych nepotkal žádného známého. Vždyť Ježíš je přítomen v každém člověku. Každý z nás má Ježíšovu stopu „vytetovanou“ ve své duši.

V zahaleném kupé

Při jedné z mých cest z Plzně do Prahy jsem cestou potřeboval pracovat na notebooku. Není úplně ideální, když sluneční paprsky pronikají do kupé, protože tím se viditelnost na monitoru značně snižuje. Nerad zatahuji závěs, když jsou v kupé spolucestující, protože ti zase většinou rádi sledují ubíhající krajinu za okny vlaku. Měl jsem to štěstí, že jsem se v kupé setkal s mladým mužem, který také potřeboval pracovat na svém notebooku. Jenom jsme na sebe mrkli, zatáhli jsme závěsy a začali jsme do klávesnice vyťukávat jednotlivá slova svých prací. Takto jsme absolvovali celou cestu z Plzně až do Prahy. Ani jednou jsme závěs neodhrnuli, a přesto jsme tušili, kde se právě nacházíme a co bychom spatřili, kdybychom poodhrnuli okenní závěs. Mezi Berounem a Prahou se vždy těším na průjezd Karlštejnem. Pohled na monumentální hrad mě naplňuje úctou k našim předkům a jejich stavitelskému umění. Tentokrát jsem hrad nespatriil, ale on tam přesto stál a stojí. Podobně je to i s Pánem Bohem. Mezi námi a ním je pomyslný závěs, který se nám někdy podaří odstranit. Ale mnohem častěji je to tak, že závěs je zatažený. To ovšem neznamená, že by Pán Bůh nebyl. On je, i když ho zrovna „nevidíme“.

Cestou do rozhlasu

Během porad a bohoslužeb zásadně vypínám hlasité vyzvánění mobilu. Po jedné poradě jsem měl v hlasové schránce svého mobilu vzkaz z Českého rozhlasu

Plzeň, že by mě chtěli pozvat do svého pořadu *Náš host*. Obratem jsem se spojil s moderátorkou pořadu, svoji účast jsem jí přislíbil a ona mi během druhého dne poslala scénář našeho rozhovoru. Druhý den mi telefonovala, že produkční dostal nápad, abych sebou vzal někoho z návštěvníků našeho střediska. Tento nápad se mi zamlouval a podařilo se mi domluvit s jedenáctiletým Honzou, že pojedeme do rozhlasového studia společně. Ve smluvený den a hodinu se Honza dostavil ke středisku a mohli jsme vyrazit vstříc rozhlasovým posluchačům. Cestou jsme si pustili stanici, abychom se alespoň seznámili s hlasem moderátorky, která nám za pár okamžiků začne klást otázky. A v tom pronesl Honza následující větu: „Tondo, vidíš všechna ta auta, která nás míjejí? Možná mají někteří řidiči puštěnou také tuto stanici a vůbec netuší, že v tomto autě sedí někdo, koho za chvíli uslyší mluvit.“ Tak jsem si říkal, že podobné je to i s námi vůči Pánu Bohu. Potkáváme ho, míváme ho, dokonce máme naladěnu správnou rozhlasovou stanici, ale někdy nám ani na mysl nepřijde, že k nám bude za chvíli mluvit, případně, že k nám promlouvá právě v tuto chvíli.

Při setkání s andělem

Vracel jsem se ze setkání ředitelů středisek z Pardubic do Plzně. Cestu vlakem rád využívám k četbě. Ač mám rád spolubratry salesiány, kteří zastávají službu ředitele střediska, byl jsem rád, že tentokrát jsem z Pardubic na Prahu jel sám a mohl jsem si číst bez výčitek svědomí, že nevěnuji svoji pozornost spolecestujícímu spolubratrovi. Začtl jsem se do poslední knížky Guy Gilberta „Ať se ti život povede!“ Velmi si vážím tohoto kněze, jenž téměř celý svůj život prožil mezi francouzskými mladými, kteří se dostali do střetu se zákonem. Přečetl jsem od něho minimálně 5 knih a pořád mám nezodpovězenou jednu otázku. A sice, proč se Guy nestal salesiánem? Vždyť to, co dělá, se nesmírně podobá tomu, co dělal Jan Bosko v Turíně. Doufám, že na tuto otázku dostanu odpověď na věčnosti. I když kdoví, jestli mě tato otázka bude po smrti zajímat? Ale teď už k nadpisu této kapitoly. V knize, do které jsem se začtl, doporučuje G. Gilbert, aby každý prosil svého anděla o ochranu. On sám dává k lepšímu

jeden svůj životní zážitek: „Jednou se stalo, že mě přišel jeden hodně velký násilník zabít. A vidíte, jsem tu pořád mezi vámi.“ „Nevím, co mi zabránilo vás zabít“, řekl mi později. „Jsem si jistý, že toho dne nade mnou i nad ním bděl anděl.“

Kapitolu o andělech jsem dočetl ve chvíli, kdy vlak vjížděl na pražské Hlavní nádraží. Tam jsem přisedal na vlak do Plzně. Šel jsem se podívat do vestibulu na tabuli odjezdů, ke kterému nástupišti bude přistaven vlak do západočeské metropole. A v tom slyším hlas: „Podívej se nahoru, vidíš tam ty anděly?“ Byla to maminka, která sdělovala svému malému dítěti, aby se podívalo vzhůru na strop Fantovy kavárny, kde je opravdu vyobrazeno množství andělů. Ale já jsem věřil a věřím tomu, že andělé nejsou limitováni žádnými stropy. Andělé jsou v naší blízkosti. Je pouze na nás, jestli je bereme v potaz.

Komunikací v tichu

Jedno úterní dopoledne mi naše slečna recepční přepojila telefonní hovor do kanceláře. Do sluchátka se mi ozval ženský hlas s dotazem, jestli bych měl 15 minut čas na zodpovězení několika otázek z dotazníku, který ona paní vypracovává pro MPSV. Já jsem měl opravdu k dispozici pouze oněch 15 minut. Když vypršely, řekl jsem dotazující se paní, že už musím končit. Ona mi odvětila, že jsme asi tak v půlce a jestli by mi mohla zavolat ještě jednou. Domluvili jsme se na čtvrtední dopoledne. Ve čtvrtek téměř na vteřinu přesně se rozdrnčel telefonní aparát a já jsem neomylně pozdravil paní dotazovatelku. Hned jsem jí řekl, že doufám, že tentokrát se už propracujeme až k poslední otázce. Po téměř půlhodinovém rozhovoru jsem úspěšně odpověděl na všechny otázky a nastal čas loučení. „Mě z těch otázek a odpovědí drnčí hlava, jak jste na tom vy?“ – zeptal jsem se své dotazovatelky. „Vy jste dotazníku věnoval pouze zlomek ze svého pracovního času, ale pro mě je to už několikátý týden denní chlebiček. A měl byste vidět víkend u nás doma. Já jenom mlčím a užívám si ticho a manžel je lehce nerudný, že nepromluví téměř ani slovo.“

Být spolu, znamená umět být spolu i v tichu. I v tichu se dá intenzivně komunikovat. S Bohem komunikujeme především v tichu. Zaslechnout jeho hlas

lze pouze tehdy, když se mu snažíme naslouchat. S. Kierkegaard řekl: „Koupej svou duši v mlčení.“ Duše nám dává vzácnou sílu, která se stará o to, abychom neustrnuli, abychom se nestali ve svém životě mrtvolami, ale zůstali tvořivými a zvědavými, nebáli se nového, překročili hranice; povstali, když upadneme, a nevzdávali se, když vše vypadá beznadějně. V tichu a intimně své duše se můžeme setkávat s Tím, od kterého pochází náš život.

Při loupání vajíček

Na salesiánských exerciciích ve Fryštáku se při jedné snídani mimo jiné podávala uvařená, neoloupaná vejčka. Já sám jsem si vejčko nevzal, ale o to víc mě bavilo sledovat, jak se kdo ze spolubratrů snaží propracovat k uvařenému bílku a žloutku. Vojtěch si skořápku naklepnul přímo o desku stolu a pak hravě několika pohyby vysvlékl vejčko do naha. Petr si vzal příborový nůž a několika dobře mířenými ranami na špičku skořápky narušil její pevnost a odsoudil jí k zániku. Jirka si vzal vejčko a po chvíli přemýšlení ho začal otloukat o okraj talíře, Pavel pro změnu učinil to stejné, ale o okraj hrníčku. Každý z mých spolustolovníků zvolil jiný způsob, ale každý nakonec dosáhl svého.

K Bohu se člověk „probourává“ různými způsoby a různými cestami. Nikdo z nás nemůže říct, že ta jeho cesta a zkušenost je jediná správná a možná. Bůh se nám dává poznat za různých okolností a každý z nás má jiný způsob vnímání a citlivosti pro transcendentno. Už jenom tato skutečnost ukazuje na velikost Boha. Tato velikost je také charakterizována tím, že člověku byla dána svoboda. Rozhodnout se pro život s Bohem, nebo pro život bez Boha. I život bez Boha je opancěrovaný skořápkou, kterou je třeba rozbít. Ale co se pod ní nachází?

Ve smrti

Okamžik své smrti mám ještě před sebou. Za sebou už mám mnoho přijatých zpráv o úmrtí mých blízkých, známých i neznámých. Některá úmrtí jsou vzhledem k situaci očekávaná, jiná mě dokonale zaskočila. Člověk opravdu

neví dne ani hodiny. S některými zemřelými jsem se stačil rozloučit, jiní odešli bez možnosti rozloučení se. Několikrát se mi také stalo, že jsem odkládal návštěvu nemocného a zpráva o jeho úmrtí byla rychlejší než moje schopnost uskutečnit návštěvu. V jednom případě jsem si to dost dlouho vyčítal. Zřejmě by mi to bylo líto hodně dlouho, kdybych neměl dar víry. Věřím, že můj život má smysl, věřím v Boha, který je dárce života, věřím v Ježíše Krista, skrze kterého Bůh ukázal velikost své lásky vůči člověku a věřím v život věčný. Moje duše nese stopu svého Stvořitele a tím pádem nese stopu nesmrtelnosti. Stejně tak je to s duší každého člověka. To mi dává naději, že dostanu šanci se setkat s těmi, s kterými jsem se nestačil rozloučit. Toto setkání bude jeden velký, nepřetržitý mejdan, jehož hlavním šoumenem bude Hospodin.

Když jsem jako malý jezdil k dědovi na prázdniny, tak jsem nechápal, proč se děda při společné modlitbě nikdy neopomněl pomodlit za šťastnou hodinu smrti. Teď už to chápu – je to totiž nejdůležitější okamžik našeho bytí. Buď Bohu kývneme a On nás bude moci láskyplně obejmout, nebo se k němu obrátíme zády a Mu nezbude nic jiného, než respektovat naši svobodu. Po příkladu dědy se i já dost často modlím za svoji hodinu smrti. Ostatně coby salesián každý měsíc prožívám duchovní obnovu, kterou náš zakladatel sv. Jan Bosko nazval „cvičení šťastné smrti“. Její součástí je také modlitba za toho, který první z nás zemře. Don Bosko těsně před svou smrtí řekl svým nejbližším: „Očekávám vás všechny v nebi.“ Myslím, že se po smrti můžeme těšit na velmi zajímavou společnost, ke které se každou vteřinou svého života přibližujeme.

U relikviáře Dona Boska

Je docela běžnou praxí, že mnoho lidí se vydává na poutě do míst, kde žili význační světcí, nebo do míst, která jsou spjata s projevy Božího bytí a jednání. Naopak není tak obvyklé, aby ostatky některého svatého putovaly z místa na místo, ale není to nemožné. O tom jsem se přesvědčil na začátku února 2013.

V rámci příprav na oslavy 200. výročí narození Dona Boska putuje po celém světě socha téměř v životní velikosti. V soše je uložena schránka s jeho ostatky.

Plzeň byla prvním místem v ČR, kam Don Bosko zavítal. Nebe se otevřelo, setkání s ním byl hluboký duchovní zážitek. Byla to opravdu bomba, exploze Božího požehnání. Den před tím, v podstatě ve stejný čas, kdy jsme měli naplánovanou bohoslužbu za přítomnosti relikviáře Dona Boska, obsadilo naše středisko policejní komando s pyrotechnickým doprovodem. Policie obdržela anonymní telefonát z telefonní budky, že u salesiánů je bomba. Po evakuaci všech osob v tu dobu pobývajících v budově a důkladné prohlídce konstatovali, že se jednalo o planý poplach.

Musím konstatovat, že onen Anonym byl pěkný popleta. U nás opravdu bomba byla, ale až o den později v podobě návštěvy Dona Boska. Don Bosko už za svého života vykonal několik zázraků. Příhoda s bombou je jeden z jeho dalších majstrštyků. Život každého světce neukazuje egoisticky na svoji velikost, ale poutá pozornost na velikost Boha, který skrze vtělení koná velké činy. Vidíme to na velkých postavách Starého Zákona, nejvíc se to projevilo v osobě Ježíše Krista a zaznamenané je to na svatých, a to nejenom na těch oficiálně kanonizovaných. U sv. Terezie z Lisieux najdeme tuto myšlenku: „Svatost nespočívá v dokonalosti, nýbrž v odevzdání se Bohu.“ Kdo je ve spojení s Bohem, je posvěcován a tím roste ve svatosti. V roce 2002 napsal hlavní představený Pascual Chávez okružní list o svatosti. Podtitul tohoto okružníku zní: „Drazí salesiáni, buďte svatí.“ Buďme svatí všichni, nejenom my, salesiáni.

Při výstupu na Kralický Sněžník

Každý rok o letních prázdninách jezdím v rámci své dovolené na týden do míst, kde mohu být sám a takzvaně se odříznu od reality všedních starostí. V létě 2012 jsem se ubytoval v příjemném penzionu Na Červeném Potoce nedaleko poutního místa Králíky. Počasí bylo příhodné na to, abych si udělal výšlap na nejvyšší horu místního pohoří – Kralický Sněžník. Autem jsem přijel na parkoviště v Horní Moravě, odkud jsem se vydal pěšky po svých k vytyčenému cíli. Čekalo mě 10 km tam a stejný počet kilometrů zpátky.

Počasí bylo příhodné a po dvou hodinách jsem stanul u pramene řeky Moravy. Za několik málo okamžiků jsem dobyl i vrchol Kralického Sněžníku.

Pokochal jsem se krásným výhledem do okolních údolí jak na polskou, tak na českou stranu a nechal jsem se unášet myšlenkami na nádheru Božího stvoření. Nahoře bylo daleko chladněji než dole a foukal docela silný nárazový vítr. Jelikož na Kralickém Sněžníku není žádná horská chata, v níž bych se mohl občerstvit, vydal jsem se na cestu zpět s vidinou oroseného místního piva z Hanušovic, které nese název jiného kopce – Šerák.

Při sestupu jsem potkával povícero turistů, kteří směřovali k výšinám. Jedna skupina mě oslovila s dotazem, jaké je nahoře počasí. Popravdě jsem jim odpověděl, že je tam daleko chladněji a že je čekají poměrně silné poryvy větru. S touto informací jsme se rozešli a skupinka měla alespoň matnou představu, co je čeká na vrcholu, ke kterému směřovali. A mě napadlo, že v Bibli je následující text: „Co oko nevidělo a ucho neslyšelo, co ani člověku na mysl nepřišlo, připravil Bůh těm, kdo ho milují.“ (1 Korintánům 2,9). Nebeské království je „vrchol“, ke kterému všichni směřujeme. Jenom v obrysech z Ježíšových slov tušíme, že nás čeká setkání s absolutní Láskou. A já docela s očekáváním přemýšlím, jaké počasí mě čeká, až jednou spočinu v Boží náruči. Myslím, že bude jasno, slunečno a příjemných 25 stupňů ve stínu. A možná dojde i na orosenou sklenici piva.

Při rezignaci papeže Benedikta XVI.

11. února 2013 mi chvilku po poledni pípla na mobilu textová zpráva. Její text zněl: „Nazdarek, dobrou chuť k obědu. Máš nějaké zákulisní informace k plánované rezignaci papeže?“ Já jsem si pomyslel, co je to za blbost a ani jsem se nenamáhal hned odpovědět. Za chvilku za mnou přišla naše ekonomka s otázkou, co říkám na to, že Benedikt rezignuje na svůj papežský úřad. To už jsem zbystřil a otevřel jsem si internet, abych zjistil, jak se věci mají. A opravdu, na všech zpravodajských serverech byla titulní zpráva, že Svatý Otec oznámil, že ze zdravotních důvodů se k poslednímu únoru vzdává svého „papežování“.

Tato novinka mě dokonale zaskočila. Papežovo rozhodnutí jistě zrálo delší dobu a předcházely mu možná nekonečné modlitby a rozhovory s Hospodinem. Sympatické na tom je zjištění, že i papež si je vědom svých limitů a hranic

a dokázal si před Bohem obhájit svoji situaci natolik, že úřad, který si nevybral, ale byl mu svěřen, rád předá svému nástupci. Bůh zajisté po nikom z nás nechce, abychom dělali něco, na co nemáme, nebo na co nám síly nestačí. A toho mi vyplývá, že se s Bohem můžeme setkávat i ve svých omezeních a limitech, skrze které k nám On sám promlouvá. I v tomto případě platí: „Pravda vás učiní svobodnými.“ (Jan 8,32).

V nespravedlnosti

Každý den se na nás valí záplava zpráv ze všech možných médií a ve většině novinek je obsažena nějaká nespravedlnost. Soudy jsou zavaleny žádostmi o to, aby spravedlnosti bylo učiněno zadost. Ne vždy je jednoduché domoci se svého práva. Nespravedlnost není něco, co je mimo nás, ale rodí se v lidském srdci. Je až zarážející, jak dokáže být člověk krutý, a to v obou rovinách – jak při nespravedlivém jednání, tak při vymáhání spravedlnosti.

Často si vzpomínám na jednu starší paní, se kterou jsem se před léty seznámil ve zpovědnici. Přišla pomalým krokem, jednou rukou se opírala o hůlčičku a druhou měla v sádře. Po zpovědi jsem se jí zeptal, jak přišla k té sádře. Odpověděla mi, že ji nedávno dva výrostci povalili na chodník a okradli ji o pár korun, které zrovna měla u sebe. Při tomto přepadení si zlomila ruku. Říkala mi to s klidným hlasem bez náznaku hněvu, či nenávisti, což mě do jisté míry překvapilo. Záhy jsem pochopil, proč tomu tak bylo. V dalším vyprávění mi sdělila, že ještě než někdo z okolojdoucích zavolal sanitku, tak se pomodlila za ty, kteří jí způsobili bolest a vzali jí i to málo, co měla v peněžence.

Udělala to nejlepší, co mohla. Nenechala se zaplavit hněvem, ale obrátila se na Boha možná s podobnými slovy, která se modlil Ježíš na kříži: „Otče, odpusť jim, neboť nevědí, co činí.“ Je dobré usilovat o spravedlnost, ale je také na místě spravedlnost přenechávat na Bohu. Neboť platí, že Boží mlýny melou pomalu, ale jistě.

Na trolejbusové zastávce

Jednou v zimě, poté co jsem si vyřídil neodkladné záležitosti na plzeňském Magistrátu, jsem čekal na trolejbusové zastávce na linku č. 15. Nedaleko ode mě stála postava zachumlaná do péřové bundy a pořádného kulicha a v ruce držela obrovskou krabici. A v tom se naše pohledy setkaly. Usmáli jsme se na sebe, protože jsme si nebyli cizí. Byl to kněz Jiří Barhoň, který je biskupem pověřený duchovní správou nemocných a přitom spolupracuje i s Charitou.

Kousek od našeho střediska má Charita pečovatelský dům a Jiří měl namířeno právě sem za paní Srbovou, která shromažďuje potravinovou pomoc pro ty, kteří prožívají nouzi. Po pozdravu se mě zeptal, jestli jedu domů. Když jsem mu odvětil, že ano, poprosil mě, jestli bych do Charity nemohl odvézt krabici, kterou měl v náruči. Neměl jsem důvod mu odmítnout a hlavou mi proletěla myšlenka, že s takovým nákladem se asi pěkně pronesu. Ze své představy a omylu jsem byl vyveden hned, když jsem krabici převzal do své péče – byla lehká téměř jako pírkó. Obsahovala totiž chipsy pro charitní klienty.

Jsem přesvědčený, že Bůh mě přihrál Jiřímu, aby ušetřil čas pro jiné aktivity, a mně přihrál Jiřího, abych si znovu uvědomil, že ne všechno, co se jeví jako těžké a nesnesitelné, takové opravdu je.

V pravidlech

Právě probíhá finále hokejové extraligy. Je to pro mě víc než pikantní záležitost, protože si to mezi sebou rozdávají Zlín a Plzeň. Zlínu fandím celý svůj život, protože jsem se v něm narodil (tedy lépe řečeno jsem se narodil v tehdejší Gottwaldově) a nedaleko od něho jsem vyrůstal. Plzeň je mým současným působištěm a nedá se říct, že by mi nepřišla k srdci. Přesto ve svém dosavadním fanouškovství nehodlám nic měnit.

Po druhém utkání, které Zlín vyhrál až na nájezdy a srovnal stav série na 1:1, se rozhořela vášnivá debata, jestli by se v play-off nemělo změnit pravidlo, že by nájezdy nebyly a zápas by se hrál až do okamžiku, kdy jeden z týmů vstřelí

vítězný gól přímo ve hře během prodloužení. Jak už to bývá, někteří aktéři debaty byli pro, jiní proti.

V životě se setkáváme s pravidly, jež se mohou měnit a také s pravidly neměnnými. Do druhé kategorie bych zařadil Desatero Božích přikázání. Je prověřeno mnoha staletími a je v něm obsaženo všechno to, co člověk potřebuje, aby mohl žít v souladu se sebou i svým okolím, potažmo se samotným Bohem. Sám jsem několikrát přemýšlel nad tím, jak porozumět Desateru jako něčemu pozitivnímu a ne negativnímu. Dopracoval jsem se k následující odpovědi: Bůh je Láska. Zná člověka a ze své podstaty ho miluje, a proto pro něho chce to nejlepší. Z tohoto postoje vyrůstá Desatero. Nejsou to zákazy a omezení, ale bezpečný návod pro kvalitní lidský život. Ostatně, představte si, že by neexistovala pravidla silničního provozu. Bylo by vůbec možné vyjet autem a bez karambolu ujet alespoň 5 km? Já si myslím, že ne. Pravidla k životu potřebujeme, jak ta proměnlivá, tak především ta neměnná.

V emocích

Život bez emocí je nemožný. Na různé situace a okamžiky reagujeme různým způsobem. Někdy se nám zrychlí tep, jindy by se v nás krve nedořezal. Jsou okamžiky, kdy se potíme, aniž by bylo v místnosti přetopeno, a jindy nás polévá studený pot, i když vládne horké letní počasí.

Měl jsem tu možnost, že jsem byl přímo na zimním stadiónu ve Zlíně přítomen rozhodujícímu sedmému utkání mezi Zlínem a Plzní o hokejový titul. Ke konci třetí třetiny už to vypadalo na vítězství Plzně 3:2. Ovšem 10 vteřin před koncem zápasu zlínský útočník Filip Čech srovnal a poslal mač do prodloužení. V té chvíli propukla nepopsatelná zlínská euforie a plzeňské zklamání. Ke konci druhého prodloužení se karta obrátila, protože Martin Straka šťastnou střelou definitivně rozhodl, že titul získala Plzeň a Zlín bral stříbrné medaile. Plzeňská euforie a zlínské slzy.

To mi připomnělo situaci Ježíšových učedníků, kteří při Ježíšově ukřižování prožívali zklamání a bolest a po jeho vzkříšení je zalila vlna euforie. V obou

situacích byli blízko Božímu jednání. Bůh nás nikdy nenechává emočně netečnými. Nebo snad ano?

V humoru

Říká se, že humor je kořením života. Je to pravda, protože když je život mdlý, bez chuti a bez zápachu, tak stačí nějaký povedený fórek nebo veselá příhoda a mdlost je tatam. Mít smysl pro humor je velkou životní výhrou. A dokázat si udělat legraci ze sebe samého je největší životní výhrou.

Humor může být břitký, urážlivý a vulgární, ale také kultivovaný, decentní a inteligentní. Mezi lidmi obecně převládá první druh humoru nad druhým. O to větší zážitek je, když se setkáte s člověkem, který dokáže vyloudit úsměv na vaší tváři od ucha k uchu, aniž by se musel snížit k hanlivosti. Já mám nejráději situační humor – tady a teď. Ať už jako autor, nebo příjemce.

Jednou jsem připravoval v kostele sv. Jiří na Doubravce liturgický prosťtor na svatební obřad, kterému jsem za několik desítek minut měl předsedat. Do kostela se začali trousit první zvědavci. Jeden z nich ke mně přistoupil s otázkou, jestli patřím ke kostelu. Poté, co se mu ode mě dostalo kladné odpovědi, se mě zeptal, jestli je papež pořád neomylný. Stroze jsem mu odvětil, že jak kdy a jak v čem. A on kontroval: „A proč je tedy na první straně Katolického týdeníku nadpis PAPEŽ OMYL?“ Já jsem na něho zůstal zírat, co to plácá za nesmysly. On poznal můj údiv a vzal mě dozadu kostela ke stolku, kde míváme k prodeji náboženský tisk, aby mi dokázal, že mluví pravdu.

Ze štosu novin na mě opravdu „křičel“ nadpis PAPEŽ OMYL. Celý nadpis ovšem zněl takto: Papež omyl 12 mladým vězňům na Zelený čtvrtek nohy. To se dalo přečíst, až když se seshora odstranily Farní věstníky, které překrývaly zbytek nadpisu. Zasmál jsem se povedenému vtípku a jeho autor mě pochválil, že jsem se neurazil, když se dotkl papežské neomylnosti.

Dost často se setkám s rčením, že Bůh má smysl pro humor. Já k tomu dodávám, že Jeho humor je nejúdernější a přitom nejdecentnější ze všech humorů. On si totiž nelibuje v žádné škodě, a proto jeho humor není škodolibý.

V hlubině

Kolem sebe vidím dva druhy lidí. Jedny nazývám potápěči, a druhé surfaři. Potápěči jdou na hlubinu - kladou si otázky a hledají odpovědi. Surfařům stačí, že se pohybují na povrchu vodní hladiny a nechají se unášet vlnami. Hloubku – hlubinu máme spojenou s nejen s vodní plochou nebo propastmi, ale také s lidským životem obecně. Abychom se ve vodě dostali na hlubinu, musíme se pořádně nadechnout a ponořit. U dna vždycky vidíme něco jiného, než nad hladinou.

V bibli při neúspěšném lovu radí tesař Ježíš rybářům, aby zajeli na hlubinu (Lukáš 5,4). Co toto Ježíšovo slovo znamená pro mě? Především je mi odpovědí na moji touhu porozumět sobě samému. Kdo jsem, odkud a kam jdu, jaký je smysl mého život? Ponořit se do hlubiny svého života, znamená setkat se se svým nitrem. Setkání s nitrem je setkáním s duší. Hlubiny duše zjevují nevyslovitelné a nikdy neviděné. V hloubi své duše objevuji pravdu o sobě; setkávám se tam s Kristem, který o sobě říká, že je Cesta, Pravda a Život (Jan 14,6).

Dlouho jsem žil v iluzi, že setkání se sebou samým je snadná záležitost. Začínám tušit, že je to docela dřina. Mám podobnou zkušenost jako rybáři na Genezaretském jezeře, kdy se opakovaně ponořuji a sítě přesto zůstávají prázdné. Ovšem moje touha je silnější, než abych se nechal odradit neúspěšným lovem. Učím se. Povzbuzením je mi myšlenka Karla Satorii z knihy Život je sacra zajímavější: „Náboženství je vysvětlováno latinským slovem religio. Jeden z etymologických výkladů je re-legere, znovu-čtení. Takto vyloženo je náboženství prezentováno jako pročítání se.“ Občas se mi poštěstí, že při pročítání stránek svého života v hloubi svého nitra objevuji Boha.

V neideálních podmínkách

Znáte ten stav, kdy se potřebujete vydat ven z domu něco zařídit a při tom je venku počasí, že byste ven ani sousedova nenáviděného psa nevyhnali. Dost často čekáme, až nastanou ideální podmínky, abychom se uvedli do pohybu. Ale popravdě – jak často jste se ve svém životě setkali s ideálními podmínkami? Nevím jak vy, ale já moc často ne. Většinou mám podmínky příhodné, nikoliv ideální.

V teologii existuje obor, kterému se říká Eschatologie podle řeckého slova „eschaton“. Eschaton je ideální, konečný stav. Z toho vyplývá, že k ideálu směřuji, protože je to konečný stav. Jakýkoliv jiný stav než konečný nemůže být tedy ideální.

Ekonomka našeho střediska je vášnivá běžkyně. Zdárně má za sebou několik půlmaratonů a jedenkrát už pokořila i maraton. Běhá pro radost a je jí celkem jedno, jakou štreku má zrovna před sebou. Pravidelně jezdí do Prahy běhat vytrvalostní závody různých délek. Nedávno se zúčastnila Adidas běhu žen na pět kilometrů. S manželem a částí rodiny vyjeli do Prahy vstříc dalším uběhnutým kilometrům. Po chvilce jízdy si vzpomněla, že v chvatu si doma nechala běžecké boty. Manžel s patřičným komentářem změnil směr jízdy, aby si boty doma vyzvedla. Již s botami v kufru auta znovu vyrazili směr Praha. Ovšem došlo k dalšímu zádrhelu. Doma zůstal certifikát, který ji opravňoval nastoupit na start závodu. Manžel ještě s patřičnějším komentářem opět změnil směr jízdy. Napodruhé už měla všechno, co potřebovala. Po zaparkování v Praze se Petra vydala na start závodu a zbytek rodiny šel zaujmout výhodné místo u trati. Když se začala oblékat do sportovního, zjistila, že v kufru auta si nechala boty, které si před tím zapomněla doma. Už nechtěla „otravovat“ manžela, aby ji otevřel kufr auta, nehledě na to, že by to už časově ani nebylo možné, a možná i s vědomím, že neměla zapotřebí další patřičný komentář :-). Závod tedy absolvovala v letních sandálech, které měla na nohou. Zdaleka neměla ideální podmínky, ale závod zvládla. Zajisté i diváci u trati obdivovali nový model běžecké obuvi.

Věřím tomu, že konečný stav, ke kterému směřuji, je věčný život po smrti – spočinutí v Boží náruči. Bůh je ve své podstatě ideální stav, a přesto se v osobě Ježíše Krista nenarodil do ideálních podmínek honosného paláce, ale do betlémského chléva. Rozumí neideálním podmínkám a dokonce se jim sám nevyhýbal. Proto se v nich mohu setkat i s Ním a jeho porozuměním.

Pří jízdě na skútru

O letních prázdninách pravidelně jezdím navštívit rodiče a i další příbuzné. Už dvakrát se mi stalo, že komunitní auta byla obsazena. Mohl jsem jet vlakem, ale

to bych na Moravě nebyl dostatečně mobilní, nebo zvolit jízdu na skútru, což zavánělo šílenstvím a nerozvážností. Zvolil jsem druhou variantu – upozorňuji, že po dlouhém přemýšlení a zvažování pro a proti.

Napřed jsem si musel pečlivě naplánovat trasu, protože se skútre, z kterého při jízdě z kopce vymáčknete max. rychlost 65 km/hod., a pokud vám fouká protivítr tak ani to ne, nemůžete vjet na dálnici a silnici pro motorová vozidla. Když jsem věděl, kudy se dostanu k cíli, mohl jsem vyrazit. Zpočátku cesta „rychle“ ubíhala. Po ujetých prvních stech kilometrech jsem si dal krátkou přestávku, abych se napil a trochu se protáhl. Za další dvě hodiny jsem si dal pauzu, tentokrát o něco delší, protože jsem musel obnovit skomírající motivaci k další jízdě. Po dalších dvou hodinách jsem opět zastavil. Byl čas k obědu a k pořádnému protažení tuhnoucích zádočných partií. Ještě mě čekalo posledních sto kilometrů. Z dosavadní jízdy jsem věděl, že to bude především o trpělivosti. Když jsem si uvědomil, že vlastně není kam spěchat, tak jsem se uklidnil a počtvrté jsem roztočil motory stroje o něco rychlejšího než je bicykl.

Cesta k cíli, který jsem si stanovil, ode mě vyžadovala trpělivost. Trpělivost neexistuje sama od sebe. Trpělivost člověka má svůj zdroj v trpělivosti Boha samého. Bůh má s každým z nás nesmírnou trpělivost. Kdyby neměl, tak by nás už dávno „pozabíjel“ :-). On sám nejlépe ví, že zralé ovoce se nesklízí na jaře, protože všechno má svůj čas.

Při přípravě snoubenců na manželství

Jak jste se mohli dočíst v předchozí kapitole, tak zralé ovoce se na jaře nesklízí. Ale já jsem během jarních měsíců 2013 měl nebyvalou sklizeň v podobě uzavřených manželství – samozřejmě v roli oddávajícího :-).

S každým párem jsem se pravidelně setkával. Během přípravy jsme se věnovali od rodinných konstelací, ze kterých snoubenci pochází, až po úskalí a radosti manželského života. A přitom jsme pořád mluvili o stejném tématu. O lásce. Sám jsem byl překvapen, že láskou je prodchnutý celý lidský život – tedy pokud jí to člověk dovolí. U snoubenců by se spíše slušelo, aby mluvili o zamilovanosti. To je stav, ve kterém se z pochopitelných důvodů nacháze-

jí. Ale sami si dobře uvědomovali, že tento stav dříve nebo později pomine a ke slovu se dostane opravdová láska. Láska, která je trpělivá, laskavá, která nezávidí, nevychloubá se a není domýšlivá. Láska, jenž nejedná nečestně, nehledá svůj prospěch, nedá se vydráždit a nepočítá křivdy. Tyto vlastnosti lásky vypočítává sv. Pavel (1 Korintánům 13,4 – 5). Apoštol Jan píše ve svém prvním listě, že Bůh je láska (1 Jan 4,8). Skrze jakýkoliv projev lásky se setkávám se samotným Bohem. Během snoubeneckých příprav jsem se s Bohem tímto způsobem potkal nepočítaně, protože jsem byl svědkem, jak se zamilovanost téměř v přímém přenosu přetváří v lásku.

V Bibli

Rád čtu. Četba je pro mě zdrojem moudrosti, inspirace a poznávání života. Mám několik oblíbených a osvědčených autorů a k dalším se dostávám přes mé přátele a kamarády, se kterými hovořím o tom, co zrovna čtou oni. Literatura, kterou nikdy nepohrdnu, jsou rozhovory. Fascinuje mě poznávat lidi, ke kterým nemám možnost se dostat osobně, alespoň formou knižních rozhovorů.

Jedním z nejzásadnějších rozhovorů, který se mi kdy dostal do ruky, je Bible. Je to dialog s Bohem. Bůh se mi dává poznávat na stránkách Starého i Nového zákona. V evangeliích nám ukázal svoji pravou tvář ve svém Synu Ježíši Kristu. Kristovým vtělením dostáváme Boží odpověď na lidskou prosbu a touhu, která je vyjádřena ve verších 67. Žalmu: „Bože, buď milostiv a žehnej nám, ukaž nám svou jasnou tvář.“ Skrze Krista poznáváme Boha. Kdyby se nám nedal poznat, tak bychom o něm nic nevěděli. Così o Bohu víme, neboť on sám se nám zjevil, mnohem víc toho ale ještě nevíme.

Touha po Bohu je touha po plnosti života. Ježíš nám tuto potvrzuje svými slovy v Janově evangeliu: „Přišel jsem, aby měli život a měli ho v hojnosti.“ (Jan 10,10). Anselm z Canterbury má ve svém stěžejním díle Proslogion tuto modlitbu: „Nauč mě, jak tě mám hledat, a ukaž se mi, až se za tebou vydám. Vždyť tě nemohu hledat, když mě to nenaučíš, ani tě nemohu najít, když se mi neukážeš. Kéž tě má touha hledá a mé hledání kéž je touhou po tobě.“ Pokaždé, když otvírám stránky Bible, realizuji svoji touhu po Bohu.

Před křížem

V naší střediskové kapli máme na čelní zdi jednoduchý, ale přitom myšlenkově bohatý kříž, na kterém je znázorněna Nejsvětější Trojice. V horní části kříže je umístěn trojúhelník – symbol Boha Otce. Uprostřed kříže je holubice – symbol Ducha svatého. Ve spodní části krucifixu jsou červené trny – symbol Kristova utrpení.

Prožíval jsem nějaké těžší období, kdy se mi zdálo, že nesu kříž těžší, než jsou moje síly. Seděl jsem v kapli před křížem a skrze modlitbu jsem vstupoval do kontaktu s Ježíšem. Říkal jsem mu, jestli by nechtěl z kříže sestoupit, přiblížit se ke mně a nadlehčit mi moje těžkosti. Duchovním sluchem jsem slyšel odpověď: „Pojď k mému kříži a dotkni se ho.“ Tato slova jsem nepřijal a s výčitkou jsem odpověděl: „Nejsem tak blbý, abych ke svému kříži naložil na svá bedra ještě tvůj kříž.“ Ježíš byl neodbytný a opakovaně mě ještě několikrát pozval do blízkosti svého kříže. Po nějaké době jsem si dodal odvahu a k jeho kříži se přiblížil. Čekal jsem, že mě zavalí bolest a utrpení, ale opak byl pravdou. Byl jsem zavalen nevypověditelnou láskou, přijetím a mé nitro zaplavil Boží pokoj. V tomto okamžiku jsem porozuměl tomu, co každému z nás Ježíš nabízí: „Pojďte ke mně všichni, kdo se namáháte a jste obtíženi břemeny, a já vám dám odpočinout. Vždyť mé jho netlačí a břemeno netíží.“ (Matouš 11, 28 + 30).

U Ejpovic

„Dopravu na železniční trati z Prahy do Plzně zastavila v sobotu krátce po 20. hodině tragédie. V zastávce Ejpovice přejel rychlík člověka, který ležel v kolejišti. Strojvedoucí začal rychle brzdit a houkat, ale srážce už nedokázal zabránit. Mrtvým je 81-letý muž. Jak se dostal do kolejiště, je v šetření.“ Tuto zprávu jsem si přečetl v pondělních novinách. Řekli byste si, že je to zpráva jako mnoho dalších. Kdybych v tom rychlíku neseděl, tak i pro mě by to byla jedna z mnoha zpráv. Když nám průvodčí oznámil, že vlak přejel člověka a dál nebudeme pokračovat, dokud vše nevyřeší policie a drážní inspekce, bylo nám jasné, že si na trati u Ejpovic nějakou dobu postojíme. V tom okamžiku jsem seděl v kupé se dvěma spolucestujícími. I když jsme se navzájem neznali, tak se mezi námi

hned rozproudila debata o pomíjivosti, smrtelnosti, hodnotě a smyslu života. Za chvíli za námi přišel pán z vedlejšího kupé, kde seděl sám, jestli by si k nám mohl přisednout, že nedokáže být v tomto okamžiku sám se sebou. Za nedlouho ho následovala paní, která také neměla ve svém kupé nikoho, s kým by mohla prohodit pár slov. Nakonec se nás v našem kupé sešlo šest. Já jsem se v duchu modlil za nebožtíka a jeho rodinu a také za nás všechny, kteří jsme seděli ve vlaku, netuším, za jak dlouho se souprava zase rozjede. Po dvou hodinách čekání jsme přestoupili do přistaveného vlaku a pokračovali jsme v jízdě.

Měl jsem silný prožitek Boží přítomnosti a lidské vzájemnosti. Na mysl se mi neustále vtírala otázka, proč Bůh nezabránil oné tragédii? Pokud to byla sebevražda, tak vím, že Bůh respektoval svobodnou volbu sebevraha. Jestli to ale byla nešťastná náhoda, tak si na odpověď budu muset ještě nějaký ten čas počkat.

Při ukončení zahraniční dobrovolné služby

Plzeňské středisko má akreditaci k přijímání zahraničních dobrovolníků na roční pobyt. Při posledním střídání stráží Annamaria předávala žezlo svému německému kolegovi Michaelovi. Anička se s námi loučila se slzami v očích a každému předala nějaký malý dárek na památku. Kromě toho mi připravila v mé kanceláři překvapení. Na stole mi nechala kouzelnickou hůlku a krabičku, jejíž obsah mi připomínal barevné gumové bonbóny. Ke kouzelnické hůlce mi napsala vzkaz, že mám ve středisku kouzelné zaměstnance. Kdyby z nich kouzlo začalo vyprchávat, tak až použiju darovanou hůlku na obnovu jejich kouzla. K vábně vyhlížejícímu obsahu krabičky mi nenapsala ani slovo.

Zvědavost mě přemohla a já jsem krabičku otevřel a rozbalil jsem první bonbón lákavě modré barvy. Začal jsem ho přežvýkat v ústech, rozžvýkal jsem ho, ale necítil jsem vůbec žádnou chuť. K polknutí jsem se raději neodhodlal a obsah úst jsem vyplivl do koše. Ony bonbóny pro mě zůstaly záhadou. Že by Němci vyráběli cukrovinky bez chuti a bez zápachu? Tomu se mi nechtělo věřit. Záhadu mi odhalila jedna kolegyně, která ke mně přišla do kanceláře něco vyřídit a při pohledu na krabičku na mém stole rozjařeně konstatovala:

„Ty jsi taky dostal od Aničky plastelíny?“ Já jsem bezmocně odvětil: „Ano, ani nevíš, jakou radost mi Anička tímto dárkem udělala.“

Bůh každého z nás obdarovává, ale my si ne vždy před použitím dárku přečteme návod k použití. Proto se nedivme, že nám Boží dary čas od času „nechutnají“. Bůh by nám nikdy nedal něco, co bychom museli vyplivávat do koše.

V prosebné modlitbě

Čas od času se každý z nás ocitne v situaci, kdy si sám nemůže pomoci. V tom okamžiku hledáme podporu a pomoc všude možně. Jednou z variant je vejít do dialogu s Bohem skrze prosebnou modlitbu. Před časem se na mě obrátila jedna slečna, jestli bych se nemohl pomodlit za jejího bratra, který se nacházel ve složité životní etapě. Modlitbu jsem jí slíbil, a abych na ni nezapomněl, tak jsem hned šel do kaple a na Hospodina jsem tam vychrlil svoji prosbu. Když jsem vyslovil poslední slovo, vstal jsem a odcházel. U dveří jsem prožil moment, jako by mně Pán Bůh položil svoji ruku na rameno a řekl mi, abych se ještě na chvilku do kaple vrátil.

V tichém naslouchání mi došlo, že jsem všechno hodil na Hospodina a vůbec jsem nepřemýšlel, jestli bych tomu, za kterého jsem se modlil, nemohl pomoci nějak já sám – tedy kromě modlitby. Bůh říkal: „A ty snad na něho nemáš telefonní číslo nebo e-mailovou adresu?“ Jelikož oboje mám, tak jsem mu během chvilky poslal e-mail. A aby toho nebylo málo, tak jsem ho za dva dny zcela neočekávaně potkal a mohl jsem s ním prohodit pár slov. Od této zkušenosti se snažím, aby moje prosebná modlitba nebyla alibistická. A také jsem porozuměl tomu, že prosebná modlitba neslouží k tomu, aby se v dané situaci zorientoval Hospodin, ale slouží k tomu, abych se v ní zorientoval já.

Moje prosebná modlitba se podobala telefonnímu hovoru. Hned, jak jsem se „vykecal“, tak jsem zavěsil. Bůh nechce, abych zavěšoval, on má radost, když sluchátko podržím u svého ucha a naslouchám mu, co on na to. Věřte mi, že jeho rady jsou k nezaplacení a kupodivu i pokaždé zrealizovatelné.

V hodnotě sebe sama

Mnohokrát v životě jsem se srovnával s lidmi, kteří mě obklopují. V jednom případě mi srovnání ukázalo, že jsem lepší, v druhém případě jsem zjistil, že lepší jsou ti druzí. Když se s někým srovnávám, tak vycházím ze sebepoznání a z poznání svého protějšku. Ovšem každé srovnání vždycky pokulhává, protože pořádně neznám sám sebe, natož abych znal druhé. Nasnadě je otázka, k čemu takové srovnávání vlastně je? Nebo k čemu nakonec vede? Častým důsledkem srovnávání se je závist, povýšenost a moralizování sebe i druhých.

K srovnávání dost často přistupuji v okamžiku, kdy si chci dokázat svoji vlastní hodnotu. A přitom moje hodnota nespočívá v tom, jestli jsem lepší nebo horší než jiní lidé. Já jsem originál, moje kopie neexistuje a existovat nebude. Nejvyšší hodnota mého života spočívá v tom, že jsem zasažen Bohem skrze Ježíšovo vykupitelské dílo. Mojí hodnotou je to, že jsem Bohem milován a přijímán takový, jaký jsem. S tímto poznáním a vědomím nemám vůbec zapotřebí objevovat svoji hodnotu srovnáváním se s druhými. A kdybych přece jenom někdy podlehl pokušení srovnávat se, tak bych chtěl vyjít z poznání, že hodnotou mojí i druhých je to, že jsme Ježíšem dotčeni – všichni, bez výjimky. V tomto ohledu jsme na tom všichni stejně. Nikdo z nás není Bohem víc nebo míň milován.

V řeholním životě

Letos v srpnu to bylo 23 let, co jsem začal svoji řeholní kariéru vstupem do salesiánského noviciátu. V listopadu budu mít 46 let, takže přesně polovinu svého života jsem řeholníkem. Řeholníkem jsem se nestal sám od sebe. Bylo to sice moje rozhodnutí, ale na základě Božího pozvání. Od svých patnácti let jsem intenzívně přemýšlel, co bych v životě chtěl dělat a jakým způsobem bych ho chtěl prožít. Toto své přemýšlení jsem prokládal modlitbou. Pokud bych se měl oženit, tak jsem se modlil za svoji nastávající manželku. Pokud bych se měl stát knězem, případně řeholníkem, tak jsem se modlil, abych dokázal rozeznat tuto cestu.

Hospodin mi nedal hned najevo, kudy mám svým životem jít, ale krůček po krůčku mi ukazoval směr, kterým bych se mohl vydat. Až na vojně jsem

udělal definitivní rozhodnutí. To bylo ještě před rokem 1989. Začal jsem se připravovat na to, že můj řeholní život bude probíhat v ilegalitě. Během mého přednoviciátu přišla sametová revoluce, a představa illegality byla ta tam. Zaplat Pán Bůh. Hned od začátku jsem mohl prožívat řeholní život v komunitě, což je pro nás salesiány základní charakteristika našeho zasvěcení. Byl jsem obdarován mnohými spolubratry, z nichž s některými si rozumím víc a s jinými méně. Ovšem každý z nich je pro mě setkáním s Bohem, protože každého z nich povolal Bůh k tomuto způsobu života. A každý z nich je pro mě také inspirací, jak prožívat svůj život v komunikaci s Tím, který nás povolal.

Ve svátosti smíření

Zpověď má pro mě dva rozměry. Buď ji slavím coby ten, který potřebuje Boží milosrdenství a přichází do Hospodinovy náruče se svými proviněními, nebo v roli kněze jsem zprostředkovatelem Božího milosrdenství druhým. Oba dva jsou pro mě výrazným zážitkem ze setkání s Bohem. Daleko příjemnějším je pro mě okamžik, kdy jsem v pozici zpovědníka, než ten, kdy jsem v pozici zpovídajícího se. Ale pokud mám druhé doprovázet v uznání vlastních vin a pochybení, tak musím být pravdivý sám k sobě a své hříchy si nejenom přiznat, ale i vyznat.

Během parlamentních voleb 2013 Plzeň zapáchala intenzivním smradem. Nebylo to výsledkem voleb, ale tím, že několik kilometrů plzeňských silnic bylo znečištěno fekáliemi. Projíždějící „hovnocuc“ měl špatně utažený hlavní uzávěr své cisterny a nadělení bylo na světě. Přes policajty byli povoláni hasiči a pracovníci Technických služeb, aby spláchli sajrajt ze silnice do kanálů. Po-dařilo se jim to a vzduch byl pročištěn. Čas od času každý z nás šlápne do lejna. Okamžitě si čistíme podrážky své obuvi, abychom nesmrděli. V pravdivosti si každý z nás musí přiznat, že často způsobíme něco, co se neslučuje se zásadami mravního jednání. V tom okamžiku smrdíme daleko víc, než kdybychom prošli hnojištěm. Ještě že máme svátost smíření, která je dokonalou čistírnou. Ve zpovědi svoji pozornost přenáším od vlastních hříchů k nesmírné Boží lásce a milosrdenství. A to je ten nejlepší terapeutický nástroj, jaký jsem kdy poznal.

V aforismech Pavla Kosorina

Před lety jsem od někoho dostal k narozeninám útlou knížečku aforismů Pavla Kosorina, a musím říct, že mi učarovala. Následně jsem si začal zjišťovat informace o autorovi aforismů. On sám o sobě říká: „Jsem ředitelem Armády spásy v Brně, piju cejlonský čaj, čtu Murakamiho a poslouchám vídeňskou klasiku. Jsem autorem několika knížek aforismů a spoluautorem pěti dětí. Když mi bylo čtyřicet, začal jsem hledat nějakou novou motivaci. Objevil jsem maraton. To je taky čtyřicet a něco.“ Běhání je jeho každodenní vášní. Kromě toho, že aktivně běhá, píše o joggingu blogy. Kdysi napsal: „Běžeckých podniků se účastní dvě skupiny lidí. Jedni se orientují na výkon, druzí na zážitek.“ Jemu samotnému jde více o zážitek, než o výkon.

Vůbec celý život pojímá jako jeden velký zážitek s Bohem. Jednu knížku aforismů napsal na toto téma. U sebe v kanceláři jsem si dal na nástěnku některé jeho výroky. Jenom namátkou:

Následujeme-li Krista, naše cesta vede mezi lotry.

Když jsi na dně, nezapomeň, že ruka Hospodinova je pod tebou.

Když hříšník přijde k Bohu, mohl by být obsluhován, ale nechce dát flašku z ruky.

V okamžiku, kdy moje oči sklouznou k těmto myšlenkám, prožívám Boží blízkost. Pavel Kosorin je plný Boha a tuto zkušenost předává druhým nejenom skrze své aforismy. Jsem mu za to nesmírně vděčný.

V těhotenství

Jelikož jsem muž, tak mi těhotenství nehrozí a jelikož jsem celibátník, tak by nemělo dojít k tomu, že budu spoluautorem nového života. Možná právě proto zažívám silný pocit posvátna pokaždé, když potkávám ženy, na jejichž tělesných proporcích je poznat, že je dělí jen několik málo týdnů od chvíle porodu. Život je pro mě velkým mystériem a tajemstvím a zrod života je nad schopnosti mého chápání. Jak je možné, že spojením mužské spermie a ženského vajíčka vznikne člověk? Pohlavní akt je pokračováním stvořitelského díla Hospodinova. Setkání s těhotnou ženou a posléze s novorozencem je pro mě setkání se samotným Bohem. Život je dar od Boha a jako takový si zaslouží úctu a obdiv.

Porodník Karel Steinbach v knižním rozhovoru „Svědék téměř stoletý“ říká: „Možná, že je to tím, že jsem na to už příliš starý a že jsem v tom minulém století, ve kterém jsem se narodil (*1894), ještě nějak zakořeněn, ale mně se zdá, že všechen ten závrtný technický vývoj přivedl naši civilizaci k bodu, kdy začíná odporovat zákonům přírody. Jsou, víte, v přírodě zákony, které až dosud byly nezvratné. Třeba to, že se na celém světě rodí určitý počet dětí pohlaví mužského a určitý počet pohlaví ženského a že ten početný poměr mezi nimi zůstává stále stejný, to je takový zákon přírody. Věřím, že jsou věci, do kterých si příroda nakonec nenechá zasahovat. Kdyby se například zasahovalo příliš do početního poměru mezi muži a ženami, nebo kdyby rozplozovací schopnost žen přestala být omezena věkovou hranicí, vedlo by to zcela nepochybně ke katastrofálním důsledkům. Jsou prostě jisté meze a překročit je znamená, že lidstvo řeže větev, na které sedí.“ Bůh nám přírodními zákony připravil pevnou půdu pod nohama. I když mu často podsouváme, že mu na nás nezáleží, není to opravdu on, kdo pod námi řeže větev.

U dveří

Dveře slouží k tomu, aby oddělovaly vnější od vnitřního. Dveře jsou pomyslnou hranicí mezi tím, kde jsem doma, a tím, kde jsem na návštěvě. V češtině je pořekadlo: „Zabouchl za sebou dveře“. Já si ho překládám takto: Ten, kdo za sebou zabouchl dveře, vešel do své komůrky a nechce být nikým a ničím rušen. Některé dveře mají kliku, jiné kouli. Všechny dveře mají možnost být uzamykatelné. Bez správného klíče nemám šanci uzamčenými dveřmi projít bez použití hrubé síly.

Pokud jsem v práci ve své kanceláři a nemám žádné jednání, nechávám dveře pootevřeny a tím dávám spolupracovníkům najevo, že v případě jejich potřeby jsem jim k dispozici. Pokud mám jednání, tak dveře zavírám a to je pro mé okolí jasným signálem, že není záhodno do mé kanceláře vstupovat.

Někdo má ve zvyku na zavřené dveře zaklepat a vyčkat pokynu, jestli může vstoupit. Jiný sice zaklepe, ale nečeká na pozvání a do místnosti vstoupí. A jsou i tací, kteří do místnosti vtrhnou bez jakýchkoliv okolků, aniž by se obtěžovali

naplnit zásady společenské etikety. Do této kategorie v žádném případě nepatří Ježíš. Ve zjevení sv. Jana si můžeme přečíst tato slova: „Hle, stojím u dveří a klepu; zaslechne-li kdo můj hlas a otevře mi, vejdu k němu a budu s ním večeřet a on se mnou.“ (Zjevení 3, 20). Ježíš stojí i u dveří mého srdce a klepe. Čeká na pozvání. Není vzácnější host, kterého bych mohl pozvat na návštěvu. A přesto se mi občas stává, že jeho klepání přeslechnu, nebo za sebou pomyslně zabouchnu dveře a nechci být rušen ani jím. On mi to nemá za zlé a ani ho to neodradí, aby znovu přišel a zaklepal. Vím, že jednou se naše role obrátí. Já budu stát před nebeskou bránou a budu na ni bušit ze všech sil. Doufám, že Bůh má lepší sluch než já a moje bušení nepřeslechnu a pozve mě dál. Případně za sebou nezabouchne tuto bránu.

V Terezíně

Spisovatel Viktor Fischl má v knize „Kafka v Jeruzalému“ povídku s názvem „Přednosta stanice“. Je to příběh Alfreda Taussiga, kterého Němci během druhé světové války ustanovili v Terezíně za přednostu stanice. Taussig odpovídal za to, že ve stanovený den bude přistavený dostatečný počet dobytčích vagonů pro každý transport, a za to, že v určenou hodinu bude vše hotovo k odjezdu. Taussig přežil a zažil něco hrůzného. Měl z této práce celoživotní trauma. Když se po válce usadil v Jeruzalémě, tak každý den chodil na místní nádraží a ptal se příjíždějících: „Byl jste tam? Byl jste tam?“ „Kde tam?“, ptali se dotazovaní. „V pekle“, regoval Taussig. Tím myslel některý z koncentračních táborů, do nichž vypravoval transporty z terezínského ghetta. Jednoho dne narazil na padesátiletého muže, který hrůzu koncentračního tábora přežil a vrátil se. „On se vrátil, on se vrátil!“ nepřestával volat a bezhlavě běhal po nástupišti jeruzalémského nádraží.

Já jsem byl v Terezíně před lety s partou mladých z Plzně. Prošli jsme si Muzeum ghetta, Malou pevnost, Magdeburskou kasárnu, Kolumbárium a bývalé krematorium na Židovském hřbitově. Téměř celou dobu prohlídky jsme spolu nemluvili a jenom jsme vnímali tísnivý pocit z toho, co se tady během druhé světové války odehrávalo. V hlavě mi neustále zněla otázka:

„Bože, jak se tohle mohlo stát? Byl jsi tady vůbec přítomen?“ Válečné hrůzy nezpůsobil Bůh, ale člověk. Člověk, který zneužil svoji svobodu a moc v neprospěch druhých. Na Židovském hřbitově jsme měli spontánní potřebu se společně zastavit a ponořit se do modlitby. Zažili jsme Boží přítomnost. Jsem přesvědčen, že tuto přítomnost zažívali i mnozí z těch, kteří nepřežili.

V příběhu Marie z Nazareta

V evangeliích je zachycen příběh dívky Marie, která se stala matkou Božího Syna. Maria byla židovskou dívkou, která toužila po vykoupení svého lidu. Že se stane Božím nástrojem tohoto aktu, neměla ani zdání. Dokument II. vatikánského koncilu *Lumen gentium* mimo jiné pojednává i o Marii. V 63. článku se můžeme dočíst: „Ve víře a poslušnosti zrodila na zemi Otcova Syna, aniž poznala muže, zastíněna Duchem svatým.“ Maria počala Ježíše napřed ve víře a potom v těle. Prožila svůj život ve spojení s Ježíšem. Papež František v jedné ze svých katechezí říká: „Tato jednota vyvrcholila na Kalvárii. Tady se Maria spojila se svým Synem v mučednictví srdce a odevzdáním života Otci za spásu lidstva.“

Mám rád mariánská poutní místa. Vyrůstal jsem nedaleko Hostýna, což je významné poutní místo s basilikou zasvěcenou Panně Marii. Na Hostýn jsem putoval i několikrát za rok. Marii vnímám jako sekretářku Pána Boha, která mi nabídne čaj nebo kávu a prohodí se mnou pár slov, než se na mě dostane řada v audienci u Hospodina :-). Pokaždé, když se s ní setkávám, není ona tou konečnou stanicí. Vždycky mě přivede do blízkosti Toho, v Něhož věřila celý život. Ona mě učí, co to znamená následovat Ježíše Krista – naslouchat Jeho slovům a nechat se jimi vést; vidět, jak se chová On a osvojovat si jeho postoje. Bůh si Marii vymodeloval působením Ducha svatého. Mám touhu být podobným modelem.

Část 2.

Od pojišťovny Allianz k paškálu

Proč zrovna Od pojišťovny Allianz až k paškálu? Pojišťovna i paškál začínají na stejné písmeno. Člověk by řekl, že kromě toho není na první pohled nic dalšího, co by je spojovalo. Ale opak je pravdou. Nedávno běžela v televizi reklama na pojišťovnu Allianz, jež byla postavena na sloganu „s vámi od A po Z“. Název pojišťovny začíná prvním a končí posledním písmenem abecedy a rozsah nabídky pojištění Allianz je nepřeborný, mám potřebu napsat, že od A až po Z.

Na paškálu (velikonoční svíci) jsou vyznačena dvě písmena, jimiž začíná a končí řecká abeceda, chcete-li alfabeta. Jsou to písmena alfa (A) a omega (Ω). Symbolizují Ježíše Krista na základě biblického verše: „Já jsem Alfa i Omega, počátek i konec.“ (Zj 21, 6)

Pojišťovnu Allianz a paškál tedy spojuje abecední rozsah. Na následujících stránkách se spolu se mnou můžete zastavit u téměř každého písmene abecedy s nabídkou krátkého zamyšlení.

Následující úvahy byly napsány v období srpen 2014 – listopad 2014.

Ateismus

Ateismus se dá vykládat rozličným způsobem. Je mnoho lidí, kteří o sobě tvrdí, že jsou ateisté, ale blíže nejsou schopní vysvětlit, co to vlastně znamená. Pod tímto pojmem se skrývá jak bezbožnost (život bez Boha), tak popření Boha a veškerého náboženství. Asi daleko víc je těch, kteří jsou bezbožní, než těch, kteří výslovně Boha popírají. Ateismus i náboženství mají jedno společné. A sice že vědecky nelze dokázat ani vyvrátit Boží existenci. V tu člověk věří, nebo nevěří. Ateisté na rozdíl od křesťanů a dalších náboženství v Boha nevěří.

Nedávno byl v televizním pořadu Hyde park hostem senátor Jaroslav Kubera, který vyslovil tuto myšlenku: „Jsem vděčný Bohu za to, že jsem ateista.“

Z jeho vyjádření by se dalo usoudit, že je ateista věřící v Boha. To je samozřejmě protimluv – výrok, který v sobě obsahuje rozpor. Tento výrok ovšem skvělým způsobem vystihuje nitro každého člověka. K lidskému životu patří víra, pochybování i nevíra. A tak věřící člověk čas od času musí pochybovat o Boží existenci a člověk nevěřící musí v určitých periodách pochybovat o Božím nebytí. Zkrátka věřící potřebují ateisty a opačně. Víra jedněch může růst i na úkor neschopnosti druhých obhájit svoje přesvědčení.

Marek Orko Vácha v knize Modlitba argentinských nocí píše: „Jsme všichni na jedné lodi, atakují nás stejná pokušení, my křesťané i my ateisté, čelíme stejným otázkám a potýkáme se se stejnými problémy. Ani jedni, ani druzí nejsme hlasateli konečné pravdy. Děsím se majitelů konečné pravdy.“ Oba tábory, věřící i nevěřící, mají před sebou dlouhou cestu. Konečné poznání pravdy v časoprostoru, ve kterém žijeme svůj život, není totiž možné. Věřím, že existuje v lidském bytí moment, kdy jeden z táborů bude moci říci druhému: „Měl jsi pravdu, teď už to vím.“

Bosko Jan

Na jaře jsem dával víkendovou duchovní obnovu pro zaměstnance českobudějovického salesiánského střediska mládeže. Jeden z účastníků mi o přestávce řekl: „O Bohu moc nemluv, v toho nevěřím.“ Položil jsem mu otázku, proč tedy pracuje u salesiánů. Dostalo se mi této odpovědi: „Protože uznávám, co všechno vykonal Don Bosko pro chudé chlapce v Turíně. Bůh je nehmatatel-

ný, kdežto Don Bosko je reálná postava. Boha nikdo nikdy nevyfotil, zatímco snímků Dona Boska máme nespočet.“ Jsem přesvědčený o tom, že kdo studuje život turínského světce, musí nutně objevovat, že motivy jeho lidského konání jsou ukryty přímo ve středu Božího bytí, které se vyznačuje láskou, milosrdenstvím a solidaritou.

Před deseti lety byl svatořečen Alois Orione, který od 14 do 16 let žil po boku Dona Boska a v roce 1934 napsal: „Prozradím Vám teď důvod, motiv, pro který se Don Bosko stal svatým. Don Bosko se stal svatým, protože celý svůj život sytil Bohem, protože náš život sytil Bohem. Proto ti, kdo měli možnost s Donem Boskem chvíli být, si z tohoto setkání odnesli cosi, co není pozemské nebo lidské.“ Můžeme říci, že Don Bosko druhé Bohem sytil a v žádném případě jim Boha neotloukal o hlavu.

Já jsem se s Donem Boskem poprvé vědomě setkal jako malý kluk u svého dědy, který nám o prázdninách četl úryvky ze životopisu právě tohoto světce. Do té doby pro mě byli svatí, dalo by se říci, jakýmsi zjevením z jiné galaxie. Způsob života Dona Boska mě fascinoval postupně natolik, že jsem se stal salesiánem. V životě už jsem potkal mnoho lidí, kteří prožívají podobnou fascinaci Donem Boskem jako já, aniž by se stali salesiány ve formě řeholního zasvěcení. Sympatičnost Dona Boska spočívá v tom, že srdce měl sice v nebi, ale nohama pevně spočíval na zemi. Rumunský učenec Mircea Eliade říká, že dnes se posvátné skrývá ve světském. Posvátno se zjevuje v těch nejběžnějších okolnostech lidského života a jediné, co potřebujeme k tomu, abychom ho zahlédli, je oko, které posvátno vidí. Don Bosko takové oko měl a také věděl, co dělá a proč to dělá. V tomto směru se od něho mám co učit. Často totiž ve svém životě činím něco, aniž bych věděl proč.

Církev

Slovo církev je pro někoho jako červený hadr před býkem, pro jiného se ve významu tohoto slova skrývá zázemí, jistota a hodnoty. Dějiny církve (na mysli mám římskokatolickou) zanechaly výrazné stopy na mnoha generacích. Jak už to tak v životě chodí, ne všechno a ne vždy bylo ve shodě

s Ježíšovým učením. Benedikt XVI. někde napsal: „Člověk se rozběhne za Kristem a narazí na církev“. Jelikož jsem knězem, a tím pádem viditelným reprezentantem církve, tak se snažím, aby nárazy těch, kteří touží po Bohu a vydávají se do církevního prostředí, aby našli to, co hledají, nebyly bolestivé. Pokud církev nebude mít ambice Krista nahradit a moralizovat, ale bude plnit své poslání, kterým je Krista hlásat, bude čím dál méně těch, kteří by na ni naráželi.

V jednom společenství mladých jsem položil otázku, co všechno se jim vybaví, když se řekne církev. V odpovědích byla zastoupena forma (instituce, kodex církevního práva, hierarchie...) i obsah (víra, Bůh, společenství, svátosti, láska, milosrdenství...). Poté se rozhovor otočil na „nevěřící“ spolužáky přítomných mladých. Jednoznačně vyznělo, že mladí lidé nemají téměř nic proti Bohu a víře, ale proti církvi samotné. V tomto postoji je mnoho předsudků, určité místo zde nachází i negativně medializované témacírkevních restitucí a v neposlední řadě k tomu přispívá i mnoho křesťanů tím, že nedokážou dát najevo radostnou normalitu života s Bohem a v církvi. Křesťané mají pověst upnutých, striktních a nenormálních lidí, jež jsou mimo realitu života. Takový křesťan zajisté není člověkem, který se v hloubi svého nitra setkal s Bohem.

Já sám církev vnímám tak, jak to vyjádřil papež František v exhortaci Evangelii gaudium: „Církev jsou putující lidé za Bohem.“ Všichni jsme hledající, a proto není úplně na místě o někom říkat, že je neznaboh. Lze snad o někom říci, že je znaboh?

Dialog

I když to možná nevypadá, je dialog jedním z nejčastějších postojů a projevů, ve kterých se člověk nachází. V dialogu jsme nejvíce se svým okolím, ale neméně důležitý je i dialog se sebou samotným. Opakem dialogu je monolog. Odlišnost těchto dvou způsobů komunikace spočívá v míře připravenosti. Dialogy jsou většinou spontánní a nepřipravené, u monologů převládají dopředu připravené projevy. I na dialog se člověk sice může dopředu připravit, ale málokdy odhadne, s čím tzv. vyrukuje druhá strana, a tím pádem je také těžce

odhadnutelný směr, jímž se bude dialog ubírat. Cílem dialogu by mělo být objevení pravdy, posunutí se dál v poznání.

Kde chybí dialog a komunikace, tam se špatně žije. Život se v takovém případě musí stavět na domněnkách, protože chybí poznání skrze sdělení. Kde není ochota k rozhovoru, tam nemůže nic dobrého vzniknout. Slovo má obrovskou moc. Může tvořit, ale také bořit, může pohladit, ale i způsobit bolest. V rozhovoru můžeme usilovat o porozumění druhému nebo ho můžeme „utlouct“ argumenty, aniž bychom mu naslouchali. Člověk má dvě uši a jedna ústa. Z toho vyplývá, že výbavu pro naslouchání máme lepší, než výbavu pro mluvení. Ale realita je přesně opačná – více a častěji mluvíme, než nasloucháme. Rachel Naomi Remen v knize Obejmout život uvažuje o důležitosti naslouchání: „Naslouchání je nejstarším a snad i nejmocnějším nástrojem uzdravení. Ty nejzásadnější změny často dokážeme u lidí vyvolat nikoli moudrostí svých slov, ale spíše ochotou naslouchat. Jestliže nasloucháme, nabízíme druhému člověku svou pozornost a příležitost dosáhnout plnosti. Svým nasloucháním vytváříme útočiště pro ty složky osobnosti, které se až dosud neměly kam uchýlit, které byly popírány, nemilovány, znevažovány a skrývány.“

Člověk, který se nedokáže ztišit a naslouchat sobě samému, být v dialogu se svým nitrem, většinou není schopný smysluplně mluvit. Vnitřní uspořádanost se projevuje uspořádaností vyslovovaných myšlenek a také disponibilitou k naslouchání.

Evangelium

Slovo evangelium je původem řecké a znamená radostnou zprávu. V dnešním světě, který je plný spíše negativních zpráv, by evangelium mohlo mít výsadní postavení. Evangelium je podstatná část Bible. Nedomnívám se, že by většina lidí měla představu, co je obsahem této biblické radostné zprávy. Mnozí možná ani netuší, kdo je nositelem a hlasatelem evangelia.

„Kristus v evangeliích neustále burcuje: změňte se, obraťte se, pracujte na sobě, udělejte se sebou něco! Tady máš pět hřiven a podnikej, pracuj, plánuj, investuj,

nevzdávej se nikdy!“ Takto popisuje obsah evangelia Marek Orko Vácha v knize Neumělcům života . Evangelium není nějaká pohádka, či zidealizovaný pohled na život. Je to praktický návod, jak svůj život uspořádat. Není to slovo o někom, je to slovo o mně a pro mě.

Thomas Moore v knize A psal prstem do písku uvádí 4 pilíře Ježíšova evangelního učení: metanoia (změna smýšlení), basileia (Boží království), agapé (láska) a therapeia (uzdravování). Změnou smýšlení, novým pohledem na sebe i celý svět, člověk umožňuje realizaci Božího království už tady na zemi. Boží království není hudbou budoucnosti, může být symfonií současnosti, pokud Bohu umožníme působit skrze nás. Láska, která má uzdravující účinky, je podstatou Božího království, protože Bůh je Láska. Výše uvedená čtyři slova člověka harmonizují a vnitřně osvobozují. Podstatou evangelia není moralizování a odsuzování, nýbrž zpráva o tom, že Bůh tak miloval svět, že poslal svého jednorozeného syna, aby svět neodsoudil, nýbrž zachránil a uzdravil. Evangelia se člověk nemusí bát, protože je nejradostnější zprávou, jakou kdy mohl obdržet.

Fotbal

Nemám před sebou statistiky nejpoblárnějších sportů, ale jsem přesvědčený o tom, že pokud není fotbal sportem č. 1, tak se určitě na pomyslném žebříčku nachází hodně vysoko. Pro mě fotbal znamenal a stále ještě znamená mnoho. Od malička jsme s bratry a kamarády na ulici odehráli nespočet zápasů, kdy balón nebyl valné kvality, místo branek nám posloužily dva kameny a o dresech nemohla být ani řeč. Opravdovým fotbalistou jsem se stal někdy v páté třídě. Tou dobou jsem byl totiž zaregistrován v týmu Slavoj Všetuly a začal jsem pravidelně hrát na pravé straně obrany. V dorosteneckém věku jsem hostoval v RH Holešov, a to byl pro mě vrchol kariéry, protože jsme hráli krajský přebor a vůbec jsme si nevedli špatně. Během studia teologie v Praze jsem založil družstvo malého fotbalu. A ač už to bude zanedlouho 20 let, ještě dnes tým Oratoř Kobylisy hraje Hanspaulskou ligu.

Opakované operace kolena mě nakonec z pozice hráče a trenéra přesunuly do pozice rozhodčího a v současnosti se posouvám ještě dále, a to do role diváka buď na stadiónu FC Viktorie Plzeň nebo u televize s pívem v ruce.

Fotbal je týmová hra. V jednom týmu se sejde více jedinců, z nichž každý umí něco jiného. Někdo je rychlý, jiný má vytříbenou techniku vedení míče, další nevstřelí branku jak je sezóna dlouhá. Bez vzájemné souhry a spolupráce by excelentní dovednosti jednoho hráče nebyly téměř nic platné. Záměrem každého týmu je vstřelit víc gólů než jeho soupeř. To se ovšem zdaleka nepodaří pokaždé, tudíž přichází i porážky. A právě v tomto směru mě fotbal naučil nejvíc – pokorně se radovat z úspěchů a vítězství, zároveň umět přijímat i porážky.

Gottwaldov

V tomto městě jsem se narodil a stále se sem rád vracím, i když už to není Gottwaldov, ale Zlín. Jsem upřímně rád, že i v občanském průkazu mám uvedeno jako místo narození Zlín a nikoliv patvar odkazující na prvního komunistického prezidenta Klementa Gottwalda, jenž neměl se Zlínem vůbec nic společného a rodině Baťů, která v minulém století stála za rozvojem Zlína, nesahal ani po kotníky.

Právě Tomáš Baťa, který byl v období let 1923 – 1932 starostou Zlína, cíleně budoval moderní město. Z původního pětitisícového městyse se stala metropole východní Moravy. A to právě díky tomu, že se T. Baťa neorientoval jen na svou továrnu a bydlení pro dělníky, ale také na obchodní a dopravní síť, služby i kulturní a sportovní vyžití obyvatel. V roce 1929 založili dělníci baťovských závodů hokejový oddíl, jenž má své trvání dodnes. Když jsem tzv. pobral trochu rozumu, stal jsem se nezlomným fanouškem zlínského hokeje. Při každé možné příležitosti se vydávám do ochozů zimního stadiónu Luděk Čajky ve Zlíně a málokdy opomenou shlédnout i venkovní zápasy tohoto týmu, pokud se hrají v místě mého současného působiště.

Ve Zlíně jsem se narodil a ve Zlíně třeba i umřu. Je to možná troufalé tvrzení, ale určitá pravděpodobnost tady je. Na Jižních Svazích je salesiánské centrum, a kdo ví, jestli závěr svého života neprožiju právě zde.

Hřích

„Za své hříchy se budeš navěky smažit v pekelném ohni.“ Tuto větu slyšel snad každý z nás alespoň jednou v životě. U někoho vyvolává úsměv na rtech, u jiného úzkostnou paniku z budoucnosti, která ho čeká. Avšak není dobré dívat se na hřích jenom z pohledu pekelníků. Na místě je i pohled nebešťanů, jímž by se mělo začínat. Napřed bylo dobro, pak přišlo zlo v podobě hříchu. Napřed bylo pouze nebe, peklo nastalo v momentě, kdy člověk odmítl Boha a dobro. Ve své podstatě je člověk dobrým, tak ho stvořil Bůh. Někdo má v sobě hrst dobra, někdo už jenom špetku. Záleží na každém, co nechává ve svém nitru klíčit a růst.

Coby člověk obdařený svobodou a tudíž schopný volby mohu každý den tvořit dobro nebo zlo. Pokud netvořím ani jedno, mohu se nazvat „netvorem“. Kladu si otázku, jestli je vůbec možné netvorem být? Myslím si, že není. Už samo netvoření má v sobě rozměr podepisování se pod zlé. Častokrát zpytujeme svědomí otázkou „Co jsem udělal špatně?“ a zapomínáme si položit otázku „Co jsem neudělal a mohl jsem nebo jsem měl udělat?“. Možná to bude znít paradoxně, ale je pravděpodobné, že máme víc hříchů neviditelných, které jsme udělali svým nicneděláním a pasivitou, než hříchů navenek spáchaných. Ovšem někdy může být lepší dům špatně postavený, do kterého fouká ze všech stran, než dům žádný. Špatný dům se dá opravit, s žádným domem se nedá dělat vůbec nic.

U několika duchovních autorů jsem četl následující myšlenku v různých modifikacích: „Největším hříchem je ztratit vědomí hříchu.“ Když člověk popře, že je hříšník, obrací se k pravdě zády a žije ve vnitřní spoutanosti a v důsledku svého postoje nežije, ale živoří, či je pouze požívačný. Opačný postoj, uznání vlastní hříšnosti, neumožňuje člověku žít v nepravdě a přetvářce. Křesťané věří, že hřích nebude primárně potrestán, ale odpuštěn, bude-li o odpuštění zájem. Být hříšný není nic divného, je to lidská realita. Není problém, když člověk zakopne a spadne, problémem je, když nevstane, případně odmítne podanou ruku, která by mu pomohla vstát. Dobro a zlo soupeří o vládu nad světem a člověk je jazýčkem na vahách. Hřích byl překonán Kristovým vzkříšením, a proto nemá konečné slovo. Člověk může pustit Kristovo vítězství do svého srdce, a tím se postavit na stranu dobra, jinými slovy pohnout jazýčky vah správným směrem.

Chvála

Chvála může být psaná nebo přednesená pochvala, kladně hodnocená činnost. Člověk, který chválí, má schopnost vidět dobro. Není to vůbec samozřejmost, protože v lidské povaze je sklon vidět spíše negativní skutečnosti. V pochvalě je obsažena vděčnost. Být vděčný znamená umět poděkovat. Je tedy zřejmé, že chvála a děkování jsou blízcí příbuzní.

V liturgii se dost často používá slovo Aleluja. Pochází z hebrejského výrazu Haleluja, který znamená Chvalte Hospodina. Skládá se ze slovesa chválit a Božího jména ve zkrácené podobě Jah. Výraz Haleluja se vyskytuje především ve starozákonních žalmech. Jen namátkou vybírám několik z nich: „Haleluja, chval duše má Hospodina.“ (Žl 146,1), „Haleluja, je tak dobré Bohu našemu pět žalmy, rozkošná a líbezná je chvála.“ (Žl 147, 1), „Haleluja, chvalte Hospodina z nebes, chvalte ho ve výšinách! Chvalte ho všichni jeho andělé, chvalte ho, všechny jeho zástupy. Chvalte ho, slunce s měsícem, chvalte ho, všechny jasné hvězdy. Chvalte ho, nebesa nebes, rovněž vody nad nebesy, chvalte Hospodinovo jméno.“ (Žl 148, 1-5), „Všechno co má dech, ať chválí Hospodina, haleluja.“ (Žl 150, 6)

V církvi je Aleluja charakteristickým výrazem pro dobu velikonoční. V postním období se nepoužívá vůbec, s o to větší intenzitou pak zaznívá o vigílii na Bílou sobotu, kdy věřící chválí Boha za vzkříšeného Krista.

Před dvěma lety mě oslovili mladí z Prahy-Kobylis, abych pro ně připravil adventní duchovní obnovu na téma vděčnost. Když jsem se jich ptal, proč si zvolili zrovna toto téma, odpověděli mi, že v modlitbě daleko více prosí, než děkují a chválí. Proto si chtějí uvědomit, za co všechno mohou být vděční nejen Bohu, ale i sobě navzájem. Když jsem si obnovu chystal, tak mi na mysl vytanula myšlenka, že vděčnost má spojitost se spokojeností. Člověk nespokojený nedokáže být vděčný a neumí pochválit. Proto chceme-li být spokojení, mějme oči otevřené pro všechny momenty, za které můžeme někomu vyjádřit vděčnost.

Intimita

Nikdo z lidí nezná tak dobře můj životní příběh, jako já sám. Je mnoho povrchních a vnějších pozorovatelů mého života a málo těch, kterým jsem umožnil vstoupit do mého životního příběhu tak, že bych jim dal proniknout do mé intimity. Pierre Haineault definuje intimitu následovně: „Intimní vztah není záležitostí náhody, ale věci volby. Musíme se totiž odhodlat k tomu, abychom se otevřeli druhému, a počkat si, až se on otevře nám. Dospět k takovému rozhodnutí může být obtížné, protože v sobě zahrnuje prvek angažovanosti.“ Intimitu máme tělesnou, psychickou a duchovní. Všechny tyto rozměry komunikujeme s těmi, kteří jsou nám blízko, tichým, téměř neslyšitelným hlasem. Intimita se nevykřikuje z vysokých věží na všechny strany.

Když se mladý člověk zamiluje, může mít falešný dojem, že vstoupil do intimního vztahu. Tato matoucí intimita počátečního okouzlení musí vyzrát do skutečné intimity, pro kterou je charakteristické sebeobětování a úcta k milované osobě. Prožít s někým milostný románec na jednu noc je intimita tělesná, ale člověk není jenom tělo. Sexuální vztahy tak nemusí být prožívány vždycky ve skutečné intimitě.

B. Manning v knize *Otcovo dítě* píše: „Řešení palčivých problémů snadno vede k rozvatům, protože před tím, než si to uvědomíme, je naše sebevědomí spjato s naším názorem na daný problém. Ale jsme-li bezpečně zakořeněni v osobním intimním vztahu s Bohem, můžeme zůstat flexibilní, ale nikoliv relativističtí; přesvědčení, nikoli však rigidní; ochotní k diskusi, nikoliv však útoční; milí a odpouštějící, nikoli však měkčí.“ Mučedník 2. světové války Alfred Delp rozvíjí myšlenku, že život s Bohem se uskutečňuje a rozvíjí pouze ve sféře a atmosféře osobní intimity. Srdce má odvahu přidružit se k srdci, neboť spatřuje samo sebe v druhém srdci jako obydlí touhy, jako uznávanou a ceněnou hodnotu.

Intimita s Bohem mi umožňuje porozumět smyslu mého života, intimita s druhými mi umožňuje porozumět sobě samému skrze postoje, hodnoty, skutky a slova, která jsou pro mě charakteristická.

Ježíš

Ježíš je pro někoho pohádkou, pro jiného historickou postavou, a pro další Božím Synem, který na pár let přijal lidskou podobu, aby člověku zprostředkoval spásu skrze kříž a následné vzkříšení. Ježíš zastupuje člověka před Bohem a Boha před člověkem. Tomáš Halík v knize *Divadlo pro anděly* uvažuje o Ježíšovi takto: „Ježíš přijímá, bere na sebe lidskou ubohost, chudobu a smrtelnost, která náleží člověku, a zároveň si zachovává božskou přirozenost, neboť před člověkem zastupuje Boha. Toto nezaměnitelné spojení božského a lidského je vlastním jádrem křesťanství.“ V knize *Chatrč* od P. Younga je podobná myšlenka: „I když je Ježíš svou přirozenou podstatou celý Bůh, je celý člověk a podle toho žije. Sice nikdy neztratil svou schopnost létat, ale rozhodl se, že z okamžiku na okamžik zůstane na zemi. Proto je jeho jméno Immanuel, což znamená Bůh s námi.“ Do třetice nabízím text sv. Pavla: „Kristus Ježíš, ačkoli má božskou přirozenost, nic nelpěl na tom, že je rovný Bohu, ale sám sebe se zřekl, vzal na sebe přirozenost služebníka a stal se jedním z lidí.“ (Flp 2, 6–7)

Na základě toho, co se o Ježíšovi dočítáme v evangeliích, můžeme usuzovat, že nebyl žádným nudným společníkem, nýbrž mužem mimořádně laskavým, otevřeným, přijímajícím a chápavým vůči lidem. Tento historický Ježíš je úplně jiný než ten, který je mnohdy objektem víry a uctívání. Některé obrazy, které visí v kostelích, nám Ježíše nezpřítomňují příliš přitažlivě. Evangelia líčí Ježíše jako člověka, který miluje život a jenž druhé lidi považuje za krásný dar z Boží náruče. Lidé z okraje společnosti, s nimiž se Ježíš setkával, na jeho osobu a zvěst reagovali nejrůznějšími způsoby; málokdy ale byla reakcí trdomyslnost či smutek. Ježíšova přítomnost probouzela v lidech radost, v jeho blízkosti se cítili svobodní. Brennan Manning v *Evangeliu zlomených* k osobě Ježíše píše: „Je nemožné představit si Ježíše s kamennou tváří, Ježíše stoického, neradostného a sudičského. Pokud si Ježíše představujeme jako pasivní masku, vyslovující dramatická božská sdělení, pak velmi podceňujeme jeho lidskou přirozenost.“

Věřím, že Ježíš je přítomen neustále ve svátostech, které zprostředkovávají Boží milost, dále je přítomen ve společenství, neboť „kde jsou dva nebo tři shromážděni v mém jménu, tam jsem já uprostřed nich.“ (Mt 18,20), a v neposlední řadě jeho přítomnost nacházím v Bibli, ve Slově Božím, protože on sám je Slovo – „A Slovo se stalo tělem, a přebývalo mezi námi.“ (J 1, 14)

Zdálo by se, že není těžké Ježíše potkávat. Sám z vlastní zkušenosti vím, že kdybych si večer před usnutím nepoložil otázku kde, a jakým způsobem jsem ten den vnímal Ježíšovu blízkost, tak bych usínal bez uvědomění si Ježíšovy přítomnosti v mém životě. Ježíš nebyl nudným společníkem v době, kdy chodil po této zemi, a není nudným společníkem ani v této době. Ježíš je nositelem a zprostředkovatelem života a každému ho nabízí v plnosti. (srov. J 10, 10)

Kněžství

Kněžství je jedním z témat, o kterém nemohu uvažovat teoreticky, ale zcela prakticky, protože už 16 let prožívám skutečnost kněžství na vlastní kůži. O kněžství toho bylo a určitě ještě bude mnoho napsáno, existuje teologie a spiritualita kněžství. Jedním z oddělení vatikánské kurie je Kongregace pro klérus, která se zabývá vším, co je spojeno se službou kněží a jáhnů, včetně přípravy v seminářích.

Už několikrát se mi stalo, že těsně před tím, než jsem vyšel k oltáři sloužit mši, mi na mysli vytanula myšlenka, že jsem v Plzni jedním z asi dvaceti kněží, kterým je tato služba svěřena. Nebude moc dalších povolání, která by byla početně tak skromně zastoupena. To může vést k pocitu výlučnosti a určité namachrovanosti, což nikdy není pro kněze dobrý postoj. Ježíš je pramenem každého kněžství a když v evangeliu říká, že nepřišel, aby si nechal sloužit, ale aby sloužil (Mk 10,45), sděluje každému knězi, jaký by měl být. Kněz má svěřenou poměrně velkou moc. Každá moc špatně uchopená je tragédií jak pro její nositele, tak pro adresáty. Zneužitá moc ukazuje nevyzrálou a nekultivovanost člověka a odhaluje ubohost „moci bezmocných“, o které napsal Václav Havel v roce 1978 známý esej. Mít moc nad druhými lidmi vyžaduje druhým především naslouchat, nikoliv jim vládnout rukou pevnou a neochvějnou.

S kněžstvím je spojený celibát. Považuji za důležité napsat, že žádný kněz není bezpohlavní. Na celibátníky bývá obecný pohled, že jsou o něco ochuzeni. To něco je sex. Thomas Moore v *Temných nocích duše* píše: „Sex není omezen na lidskou lásku. Kvality sexu můžeme nacházet i jinak. Můžete si vytvořit přátelství, aktivně si užívat krásu světa a domova, žít tak vnímavě, jak

umíte, a vyhledávat rozkoše jiného druhu. Jinak řečeno, můžete žít v celibátu a stejně mít erotický život.“ Kněžství nemůže být útekem před vztahy a sexualitou. Tělesnou sexualitu lze sublimovat do jiných podob, které jsou stejně uspokojivé.

Kněžství je forma života, které mnozí nejsou schopní porozumět, a pro další může být zcela nepřijatelná. Přesto je pro mě kněžství jedním z největších darů, které jsem ve svém životě dostal. Snažím se mu porozumět a také se snažím být tvořivým. Čas od času si pokládám otázku, jestli kněžství tvoří mě, či tvořím kněžství já? V současné době jsou obě možnosti ve vzájemné rovnováze a ani o jedné nemohu říci, že by převládala nad tou druhou.

Láska

Láska je otázkou vztahu. Nemusí se vždy jednat o vztah k druhé osobě. Na pořadu každého dne je vztah k sobě samému, od něhož se odvíjejí vztahy ke všem ostatním. Není na škodu si položit otázku, kde se láska vzala? Kde člověk přišel na myšlenku, aby rozvíjel vztah k sobě a ke svému okolí? Pro mě je odpovědí Ježíšovo přikázání lásky: miluj Boha a bližního jako sám sebe. Toto přikázání vychází z podstaty Ježíšovy existence, ze samého jádra jeho božství. Bůh zaujal vůči člověku určitý postoj a stále v něm vytrvává. Jedná se o postoj lásky, bez ohledu na to, jaký člověk je a co zrovna dělá! Pro člověka není jednoduché tuto skutečnost Boží lásky přijmout. Každý z nás má sklony k postoji, že lásku někoho jiného je třeba si zasloužit. Naše zkušenost je taková, že když se někdo nechová dobře, škodí a ubližuje, není hoden naší lásky. To je uvažování ryze lidské, nikoli však božské. Bůh miluje i ďábla. Zní to divně? Ano, divně to zní, ale Bůh přece nemůže nemilovat, když je láskou. (srov. 1 J 4,8) Kdyby Bůh přestal milovat, přestal by být Bohem.

Mnohdy se slovo láska zaměňuje se slovem sex. Sex je také záležitostí vztahu, ale na rozdíl od lásky může mít pouze konzumní podobu. Vezmu si, co právě v tuto chvíli potřebuji, uspokojím své touhy. Sexualita v plné podobě je rozměrem lásky, sexualita okleštěná je pornografií. Láska je postavena na principu „dávat“, nikoliv „brát“.

Sv. František Saleský napsal: „Člověk je dokonalostí vesmíru, láska je dokonalostí člověka a číňorodá láska je dokonalostí lásky.“ (srov. Pojednání o Boží lásce, díl II, kniha X, kap. 1.). Láska představuje nejvyšší stupeň zralosti jakékoli osoby. Bývalý hlavní představený salesiánů P. Chávez nabízí v hesle na rok 2014 tuto úvahu: „Úplná a šťastná osobnost je schopna být velkodušnou a nezištnou na základě vlastní zkušenosti, že je milována. Příčinou různých podob neuróz a duševních poruch osobnosti je přílišné zaměření se na sebe. Příslušné psychoterapie pomáhají otevírat se druhým, tedy nebýt středem všeho. Činná láska je zdrojem růstu.“ Láska je uzdravující. Porozumět lásce, přijmout lásku a růst v lásce je nejlepší terapií. Čemu že to mám porozumět, co mám přijmout a v čem mám růst? To mi odhaluje sv. Pavel: „Láska je trpělivá, laskavá, nezávidí, láska se nevychloubá a není domýšlivá. Láska nejedná nečestně, nehledá svůj prospěch, nedá se vydráždit, nepočítá křivdy. Nemá radost ze špatnosti, ale vždycky se raduje z pravdy.“ (1 Kor 13, 4-6)

Modlitba

Modlitba může být krátká nebo dlouhá, prosebná nebo děkovná, naučená či spontánní. Neexistuje žádný předepsaný modlitební postoj, modlíci může klečet, sedět, stát, případně i ležet. Modlit se dá v kostele i na ulici, v samotě i ve společenství. V modlitbě člověk pozvedá mysl a srdce k Bohu. Staví se do Boží přítomnosti a může mít manipulativní sklony, aby Bůh jednal podle lidské vůle a přání. Daleko lepší postoj je ten, kterému nás učí Ježíš, jenž se modlil v Getsemanské zahradě: „Otče, chceš-li, odejmi ode mne tento kalich, ale ne má, ale tvá vůle se staň.“ (Lk 22,42) Poznat Boží vůli a tuto vůli pak realizovat ve svém životě. To je to, oč tu běží. Bůh chce vždycky dobro, tudíž modlíci se člověk nikdy nemůže po modlitbě chtít vykonat zlo. Pokud ano, tak to zajisté není Boží vůle.

Na modlitbu si člověk musí udělat čas. Někdy se to může zdát nemožné. Vždyť mám tolik povinností a odpovědností, kalendář zaplněný od rána do večera, a někdy i dlouho do noci musím dodělávat resty, které jsem nestihl během dne. Do toho všeho bych se ještě měl modlit? Ale to by můj den musel

mít alespoň 26 hodin. O času k modlitbě velmi výstižně píše Notker Wolf v knize Prokletý mobil: „Vím, jak může být den náročný. Často jsem stresovaný, ale nebojím se zastavit a říct si, že Bůh má teď přednost přede vším. Následující půlhodina patří Bohu. Vím totiž, že se během této půlhodiny nepropadnu do prázdnoty.“ Čas modlitby není nikdy ztraceným časem.

V modlitbě mohu pochopit, co všechno z toho, co dělám, je nepodstatné a zbytečné. Skrze modlitbu si mohu uvolnit ruce a nemusím pobíhat od jednoho k druhému s pocitem neustále nedokončené práce. V modlitbě se mohu zčásti zklidnit a zčásti se podívat na svůj život jinýma očima.

Pro psychologa Jeronýma Klimeše má modlitba tento význam: „Modlitba představuje v mém životě určitý druh každodenní hygieny. Prostě ráno nebo večer jsem celý rozlámaný a potřebuju se nějak srovnat či protáhnout. Toto pravidelné nastavení probíhá nejen pomocí psychohygienických zásad či relaxačních technik, ale i v rámci modlitby. Opravdu mám potřebu se pravidelně zbavovat nejrůznějších tenzí a úzkostí, které přináší každodenní život. S modlitbou mohu vytrvale podávat docela velký výkon.“ Z těchto slov mi vychází poznání, že modlitba není povinnost ale potřeba.

Naděje

Naděje je vnímanou možností ve zdánlivě neřešitelné situaci. Kolikrát každý z nás stál před pomyslnou vysokou zdí, za kterou nebylo vidět. Mít naději znamená doufat, že se za vysokou zeď dříve nebo později podívám. Cesty jsou různé. Zeď mohu obejít, přelézt, rozbourat. Ovšem ne vždy mám na to, abych některou z možností využil a stanul na druhé straně zdi. Člověk bez naděje rezignuje a vzdává se. Jedno semitské přísloví výstižně vyjadřuje pravdu o naději: „Neumírá člověk ten, kterému dotloukává srdce, ale ten, který ztrácí naději.“ Bez naděje totiž život není možný. Je třeba se na něco těšit i tehdy, kdy se nacházím v temnotě. Vždyť na konci každého tunelu je světlo.

Obdivuji všechny nespravedlivě odsouzené totalitním režimem. Mnozí z nich neměli reálně žádnou šanci, že někdy opustí vězeňské prostředí a spatří světlo světa. Jednou z nich byla vzácná žena Dagmar Šimková. Ve své

knize Byly jsme tam taky vzpomíná: „Najednou mi bylo hanba, že jsem se dala otrávit malomyslností jako vitriolem. Pochopila jsem znovu, co znamená naděje. Naděje je nejstarší a nejmocnější síla, která boří zdi Bastily a zbavuje tyrany trůnu. A když ji chceme popřít, popíráme život sám.“ Naděje na možné propuštění je drželo při životě. Někteří z nich se propuštění nedožili. Zemřeli ještě před tím, než se přiblížil konec jejich věznění. Přesto mnozí z nich umírali s nadějí ve věčný život.

V křesťanství je naděje spolu s vírou a láskou největší ctností. Tomáš Akvinský definuje naději jako očekávání věci budoucí. Mít naději v každé situaci není samozřejmé. O naději člověk musí bojovat. Naději na věčný život přináší Ježíš: „V domě mého Otce je mnoho příbytků; kdyby tomu tak nebylo, řekl bych vám to. Jdu, abych vám připravil místo.“ (J 14,2) Tato naděje je pro mě skrze víru velkou oporou a světlem. Rád si ji opakuji v tvrzení, že po ukřižování následuje vzkříšení. Immanuel Kant tvrdil, že proti trampotám života dal Bůh člověku tři věci – naději, spánek a smích. Bez naděje není člověku do smíchu a spánek je neklidný. Chovám v sobě naději, že naděje bude pevnou součástí všech dnů mého života.

Odpuštění

Odpuštění je základním poselstvím křesťanství. Křesťané se dennodenně modlí v Otčenáši: „Odpusť nám naše viny, jako i my odpouštíme našim viníkům.“ Víra v odpuštění Boží nás má vést k tomu, abychom odpouštěli druhým i sobě. Umět odpustit sám sobě je pro mnoho lidí nesnadné. Člověk, který to nedokáže, ztrácí postupně sebeúctu. Těžko si mohu vážit druhých, když si neumím vážit sebe. Lidské soužití je možné jen na základě odpuštění. Anselm Grün v knize Co živí lásku píše: „Nejsou-li partneři ochotni si vzájemně odpouštět, budou si vzájemně neustále přičítat chyby. Účet, který ten druhý má zaplatit, se pak v průběhu společného soužití zvyšuje. Partner však není ochoten jej zaplatit, ale předkládá druhému protiúčet. Takovým účtováním se však partnerský vztah likviduje. Když se neodpouští, vzrůstá vzájemná averze. A někdy se z lásky může stát nenávisť.“

Papež František v encyklice *Lumen fidei* píše: „Odpuštění vyžaduje čas, úsilí, trpělivost odhodlání; odpuštění, které je možné, když odhalíme, že dobro je vždy původnější a silnější než zlo.“ Toho si byl vědom i Ježíš, když na kříži z posledních sil vyslovuje odpuštění svým trýznitelům v okamžiku, kdy se projevila jejich největší krutost a nemilosrdnost. Na Kalvárii je příležitost učit se odpuštění. Odpuštění je důsledek projeveného milosrdenství nikoliv převahy nad druhým. Odpouštět a prosit o odpuštění jsou dvě praktiky, kterým se každý z nás musí učit, aby dokázal žít v souladu s druhými i se sebou samým.

Posuzování druhých

„Co si o mně myslíš, jak mě posuzuješ?“ Tuto otázku dostal snad každý z nás a mnozí jsme stejnou otázku rovněž nescetněkrát vyslovili. I Ježíš se ptal svých učedníků, za koho ho lidé pokládají. Posuzování patří neodmyslitelně k lidské činnosti. Všechno, co člověk dělá, prochází konečným hodnocením, což je ve své podstatě posuzování. Problém může nastat, když daleko víc posuzujeme druhé, než sebe samotné. A ještě větší problém je moment, který popisuje evangelista Matouš: „Jak to, že vidíš třísku v oku svého bratra, ale trám ve vlastním oku nepozoruješ?“ (Mt 7,3) Já ne, to on – obvyklý postoj, který ukazuje na nevyzrálou osobu. Těžko se nám nesou důsledky některých našich nepovedených rozhodnutí a činů. Máme tendenci od nich utíkat, což je nemožné, protože nás vždycky dostihnou. A tak je mnohdy aspoň přebíjíme tím, že si před sebe postavíme skutky druhých.

Rachel Naomi Remen v knize *Obejmout život* vyslovuje velkou pravdu o člověku: „To, jak nás vidí ostatní, ovlivňuje náš život mnohem častěji než choroba. Pohled druhých lidí může oslabit bezprostřednost a přirozené vyjádření naší životní síly. Najít někoho, kdo nás má rád takové, jací jsme, je stejně vzácné jako najít někoho, kdo má rád sám sebe bez výhrad.“ Žijeme ve vztazích a mnohokrát jsme až podbízivě vynaložili nesmírné úsilí, abychom se zalíbili a zavděčili. To ukazuje na naši obavu, že nás druzí nebudou přijímat takové, jací jsme.

Být vedle druhého člověka sám sebou přináší i nedorozumění a konflikty. Vyřešený konflikt ukazuje na velkou zralost, jejímž výsledkem je přijetí druhého takový, jaký je, i přes rozdílný pohled na věc. Určitě se nám stává, že druhého chceme předělat k obrazu svému, aby se choval jinak. Mějme na paměti, že ovoce se nesklízí na jaře, protože všechno má svůj čas. Co to znamená? Že člověk vedle nás obvykle sám nejlépe ví, jaký by měl být. Nebuďme unáhlení v přinášení návrhů, jaký by kdo měl být. Když na to přijde, tak je důležité druhému nastavit zrcadlo. V tom případě je důležité umět rozlišit posuzování od napomenutí. Výstižně to popisuje Jerzy Zieliński v knize Duchovní boj: „Jestliže nám svědomí jasně napovídá, že máme někoho na něco upozornit, protože se děje jasné zlo, měli bychom to udělat v soukromí, mezi čtyřma očima a moudře.“ Tento návod vychází z biblického verše: „Oč je lepší pokárat, než se hněvat!“ (Sir 20,2) Mlčet, když by měl člověk promluvit, je nedokonalost. Stejnou nedokonalostí je unáhlené a nezralé posuzování druhých. Pokud neznáme motivy jednání druhých, jak je můžeme soudit? Slova Brennana Manninga z knihy Otcovo dítě by si mohl přivlastnit každý z nás: „Zdráhám se odstrčit Boha ze soudního stolce, posadit se tam místo něj a vynášet soudy nad druhými, když nemám ani znalosti a ani autoritu, abych mohl někoho soudit.“

Radost

Radost je příjemnou emocí, která je často doprovázena úsměvem nebo smíchem. Smích může být také bezdůvodný, v tomto případě hovoříme o „příblblém“ smíchu. Radost může mít projevy extáze. Jako příklad může posloužit sportovní prostředí. Pokud vstřelí branku můj oblíbený tým, jsem schopen radostí skákat téměř až ke stropu stadiónu :-).

Každý den přináší mnoho důvodů k radosti, jen je třeba mít mysl otevřenou a těchto důvodů si všímat. Dostojevskij odhalil sklon člověka k negativismu, když řekl, že člověk rád počítá své potíže, ale neumí počítat své radosti. Z každého dobra, které jsme v životě obdrželi, bychom se měli radovat a nebrat ho jako něco samozřejmého, co nestojí za povšimnutí. Bůh je láska a dobro, a tudíž všechno, co činí, je dobré. To zaznamenal i autor žalmu 92:

„Hospodine, svými skutky působíš radost, plesám nad činy tvých rukou.“ (Žl 92,5) Bez radosti je život smutný a člověka ani nebaví, ani nenaplnuje. Radost je součástí chuti k životu, která neskomírá jen proto, že život neodpovídá našim představám a očekáváním. „Radost srdce je život člověka, veselí prodlužuje věk.“ (Sir 30,22) Radost souvisí s ochotou přijímat všechno, co s sebou život nese. Mít schopnost radovat se z novosti každého dne a ze všeho, co může přinést, je velkým uměním.

Joseph Ratzinger nabízí na radost tento pohled: „Když se radujeme, máme hned strach, že nám chybí solidarita s chudými a trpícími. Je zapotřebí odvahy, abychom dokázali žít s radostí, což na oplátku umožní ostatním, aby se radovali a přijali radostnou zprávu.“ Umět se radovat není nic nepatřičného. Radost a humor jsou kořením života.

Možná i tento vtip přispěje k vaší lepší náladě: „Šel takhle chlápek na závody koní. Když se před prvním závodem šel podívat k ohradě, kde se koně shromažďovali před startem, na kterého by měl vsadit, zahlédl tam kněze, jak jednomu koni žehná. Řekl si, že by to mohlo něco znamenat, honem šel na koně vsadit a kůň samozřejmě vyhrál. Chlápek tedy sledoval kněze dalších pět závodů a docela příjemně vydělal. Rozhodl se, že v posledním závodě vsadí všechny vyhrané peníze. Učinil tak. Závod začal dobře, ale pár desítek metrů před cílem se najednou vedoucí kůň zhroutil k zemi a byl na místě mrtvý. Chlápek to pěkně dožralo a běžel za tím knězem žádat vysvětlení. Ten pouze smutně zakýval hlavou a povídá: „No jo, s vámi nevěřícími je to těžké. Vy zkrátka nepoznáte rozdíl mezi požehnáním a posledním pomazáním.“

Slovo

V jednom rozhovoru dostal Bono, zpěvák irské kapely U2, otázku, jestli má nějakou vzpomínku na den, kdy slavil své osmnácté narozeniny. Jednu vzpomínku si vybavil: „Šlo prostě o to, že jsem o svých osmnáctinách pochopil, že u dvou velkých událostí svého života, při narození a při smrti, nedostaneš slovo.“

Člověk se neustále hlásí o slovo, nikdo nechce být umlčen. Zastává často názor, že jeho slovo má přece váhu, tak musím udělat všechno proto, aby

mohlo být vysloveno. Slovo je nositelem informace a zároveň odhaluje vnitřní svět a způsob přemýšlení toho, kdo ho vyslovuje. Slovo má nesmírné účinky na posluchače. To dokazuje příběh, který popisuje Anthony de Mello v knize *Bdělost*: „Jistý guru se jednou snažil vysvětlit zástupu lidí, jak lidské bytosti reagují na slova, živí se slovy a žijí ze slov místo ze skutečnosti. Jeden muž se postavil a snažil se protestovat: „Nevěřím, že by na nás měla slova tak velký vliv.“ Guru řekl: „Sedni si, ty vole jeden.“ Muž zesinal vzteky a řekl: „Říkáte, že jste osvícený člověk, guru, mistr, ale měl byste se stydět.“ A guru na to: „Promiňte mi to, pane, nechal jsem se unést. Opravdu je mi to líto, byla to chyba, omlouvám se.“ Konečně se ten muž uklidnil. Na to guru pravil: „Stačilo jen pár slov, aby se ve vás vzdula bouře; a stačilo jen pár slov, abych vás zase uklidnil, nemám pravdu?“ Slova, slova, slova, slova...jakým vězením se nám můžou stát, nepoužíváme-li je správně.“

Slovo má v sobě potenciál, který dopředu nemůžeme předvídat. Slovo tvoří, ale i boří. V Bibli máme hned v první knize Mojžíšově zaznamenáno, že slovo Boží je slovem tvořícím – Bůh řekl a stalo se. Svatý Jan v úvodu svého evangelia píše: „Na počátku bylo Slovo, to Slovo bylo u Boha, to slovo bylo Bůh.“ (J 1,1) O kousek dále přidává: „Slovo se stalo tělem, a přebývalo mezi námi.“ (J 1, 14) Bůh nemohl udělat nic geniálnějšího, než že se stal člověkem. V lidské podobě k nám promlouvá, stává se pro nás srozumitelnějším, a přesto zůstává Bohem. Martin Luther ve svém kázání v roce 1522 zvolal: „Boží Slovo je věčné, rozjímat nad ním může pouze zklidněná mysl. Nepochopí je nikdo jiný než mysl, která nad ním v tichu rozvažuje. Kéž rozumíme jednoduchému a čistému Božímu Slovu, kéž ho okoušíme, kéž v něm zůstáváme.“

Na myšlenky o slovu zákonitě navazují myšlenky o tichu...

Ticho

V současném shonu a překotném životním tempu je ticho nutným prostředkem, aby člověk přežil bez zásadní újmy na zdraví. Mnoho mladých lidí tráví svůj volný čas se sluchátky na uších. Bez vnějších zvukových podnětů si nedokážou představit svůj den. Být v tichu je potřeba, ale většina lidí v tichu

neumí přebývat. Ponořit se do ticha znamená zastavit se a naslouchat. Abychom si mohli vychutnat ticho, musíme se sami ztišit. Kolem nás neustále proudí komunikace v e-mailech, telefonátech a rozhovorech a my už občas máme plné zuby všech těch informací a zpráv. Podle indického filozofa Thákura nás takové množství slov znečistí. Potřebujeme se vykoupat v mlčení, a tím se vnitřně osvěžit. Dánský učenec Kierkegaard diagnostikoval současnou společnost proslulým výrokem: „Dnešní svět, celý život je nemocný. Kdybych byl lékařem a někdo by se mě zeptal: Co mi radíš? Odpověděl bych: Vytvoř ticho!“ Ticho mohu vytvořit ve svém nitru nebo do něho mohu vstoupit. Ticho nám nabízí například kostel nebo příroda. Pro člověka je přínosné, když jednu z těchto nabídek ticha čas od času využije. Anselm Grün v knize Vyhoření píše: „Užívám si, když se zastavím během své dovolené v lese a v blízkosti neslyším zvuk motoru. Žádný traktor, motorová pila, letadlo či auto. To jsou okamžiky čistoty. Zaposlouchám se do ticha. A cítím, jak mi to prospívá. V tomto tichu, jež mě obklopuje, se utiší i vnitřní turbulence. Necítím se pod tlakem. Jsem svobodný a cítím se vnitřně osvěžen, omyt mlčením.“

Ernest Hemingway někde napsal, že člověk se tři roky učí mluvit, ale ani padesát let nestačí k tomu, aby se naučil mlčet. Vztekla, neomalená, kritická a pomlouvačná slova vyslovují lidé téměř na potkání. Zbytečného a zlého mluvení bychom se měli odříkat. V takových případech je namístě mlčení. Pokud však jde o slova povzbuzení a radosti, ta bychom mohli rozdávat vždy a každému. Přísloví „mluviti stříbro, mlčeti zlato“ má co do sebe. Záleží na každém z nás, kdy se budeme řídit první a kdy druhou částí onoho přísloví.

Utrpení

Svět bez utrpení a bez bolesti si nedokážu představit. Utrpení provází člověka od prvopočátku. Toužíme po tom, aby se nám bolest a utrpení vyhýbalo, ale opak je pravdou. Je to dobře, nebo špatně? Zajímavé vysvětlení přináší Notker Wolf v knize Prokletý mobil: „Myslím, že ve světě bez utrpení, bez bolesti a bídy se nedá žít. Nedalo by se tam vydržet. Proč? Protože by to byl svět bez soucitu a slitování. V takovém světě by totiž byly soucit, ohleduplnost a přívětivost

zbytečné. Soucitnými lidmi nás činí utrpení, které můžeme mírnit. Zní to paradoxně, ale jen tím, že se setkáváme s utrpením, si můžeme vypěstovat úžasné vlastnosti, které činí nás i náš svět lidštějšími.“ Na otázku, proč je ve světě tolik utrpení, se nedá zkratkovitě odpovědět: Proto aby bylo více soucitu a slitování. Ale velká souvislost mezi utrpením a soucitem je zřejmá snad každému myslícímu tvorů. Na otázku proč, které se vztahuje k utrpení, neexistuje odpověď. Neodpoví vám na ni žádný člověk.

Světcí Martinovi se ukázal ďábel v královském rouchu: „Poslouchej mě, já jsem Kristus.“ A Martin na to: „A kde máš Kristovy rány?“ Poučná legenda. Ježíš na svém těle zakusil nesmírné týrání a bolesti. Ještě před tím, než se tak stalo, řekl: „Kdo chce jít za mnou, vezmi svůj kříž a následuj mne.“ (Mt 16, 24) A v jiném okamžiku pravil: „Pojďte ke mně, všichni, kdo se namáháte a jste obtíženi, a já vám dám odpočinout.“ (Mt 11,28) Bůh nenechává člověka samotného na pospas utrpení. Boží odpovědí je Ježíš, který dal lidskému utrpení smysl. Neřekl nám sice, proč je tolik utrpení, ale poukázal na jeho hodnotu. Na vlastním životě nám ukázal, jak můžeme s utrpením nakládat. Anthony de Mello v knize *Bdělost* říká: „Příjemné zážitky činí život radostným, bolestné zážitky vedou k růstu. Příjemné zážitky vnáší do života potěšení, ale samy o sobě nevedou k růstu. K růstu vedou nepříjemné zážitky. Utrpení ukazuje na tu část ve vás, kde je třeba ještě růst a kde je třeba se změnit. Kdybyste jen věděli, jak své utrpení využít, ó jak byste rostli!“

Věrnost

Opak věrnosti je nevěra. Když žiju věrně vůči všem, kterým jsem něco slíbil, ani to nijak zvláště a intenzivně nevnímám. Když se však dopustím nevěry, hned mi svědomí dá najevo, že je něco v nepořádku. Mohlo by se zdát, že být věrný je něco poměrně snadného. Tak jednoduché to ovšem není. Mnohdy slíbíme něco, co v daném okamžiku nedokážeme dohlédnout. Změní se situace, dojdou nám síly, ztratíme bdělost a obezřetnost a nevěra je na světě. Být věrný, znamená být vytrvalý a do určité míry i zásadový. Člověk, který se často dopouští nevěry, je nevěrohodný, a tím pádem i nespolehlivý. V dřívějších

dobách se mezi lidmi neuzavíraly písemné smlouvy. Stačilo slovo a podání si ruky. Lidé si stáli za svým slovem daleko více než v současnosti.

Svatý Thomas More je symbolem věrnosti. Nebyl bez chyb a hříchů. Byl jimi poznamenán jako každý z nás. Ale při všech svých slabostech a nedostacích učinil rozhodnutí, že bude věrný Kristu, a proto podstoupil nejvyšší zkoušku – mučednictví. Měl to zapotřebí? Věrnost pro něho byla hodnotou možná nejvyšší. Za těchto okolností určitě nepřemýšlel, jestli to zapotřebí má. Prostě nemohl jednat jinak, pokud se nechtěl zpronevěřit.

Věrnost odpovídá nejhlubší touze člověka. Kdo z lidí by chtěl být podveden? Nikdo! Při vši vážnosti slibu také ale víme, že člověk může selhat. Slib věrnosti selhání nezabrání. Dodává však tomuto selhání váhu. Nedovolí nám náš slib při prvním těžkosti zrušit. Realizace slibu může projít obnovou. Kde se u člověka projevila slabost, může nakonec vyrůst pevnost. Zakopnutí může člověka pyšného přivést k pokoře. Například každý člověk, který vstoupil do manželství, by si na své srdce měl pověsit cedulku s nápisem „zadáno“. V tomto slově je obsažena snaha a potřeba investovat do vztahu, který se pro mě stal primárním. Ostatní vztahy musí být až na druhém místě. Dojde-li k přehození priorit vztahů, je otázkou času, kdy se na cedulce objeví nápis „volně k rozebrání“.

Velkým povzbuzením může být příběh, který zachytil evangelista Jan v osmé kapitole. Cizoložná, nevěrná žena je přistižena při činu a následně ji zákoníci přivádějí k Ježíšovi s otázkou, jestli má být ukamenována, jak nařizoval Mojžíšův zákon. Ježíš mistrně odpověděl: „Kdo z vás je bez hříchu, první hod' kamenem!“ Po této odpovědi všichni odešli. Ježíš trefil takříkajíc hřebíček na hlavičku. Celá scéna končí Ježíšovým oslovením nevěrné ženy: „Neodsuzuji tě. Jdi a už nehřeš.“ Byli bychom schopní tohoto gesta i my?

Život

Všechno, co bylo výše napsáno, se týká života. Každý člověk má svůj životní příběh, který se skládá z mnoha střípků. Život je tvořen tisíci okamžiky. Jednoduše by se život mohl orámovat zrozením a smrtí. Všechno, co je mezi tím, tvoří náplň života. V širším slova smyslu se dá život definovat jako nekonečný

cyklus zrození a dospívání. Dospívání se neděje v jednom ohraničeném čase. Mnohým z nás trvá celý život, než dospějeme. Na tomto místě si dovolím zařadit parafrázi Maxe Kašparů na biblický verš svatého Pavla (1 Kor 13,5): „Dokud jsem byl dítě, kladl jsem si otázky jako dítě, ptal jsem se jako dítě, hledal jsem odpovědi jako dítě. Když jsem se stal dospělým, překonal jsem to, co je dětinské, a začal jsem se ptát jako dospělý, klást si otázky jako dospělý. Zůstal jsem v tázání přesto, že už jsem byl dospělý.“ Mnoho lidí působí dojmem, jako by tzv. snědli všechnu moudrost světa. Neustále mají tendenci všechny poučovat a téměř nikdy se na nic neptají. To není projev zralého a dospělého člověka.

První lidské právo je právo na život. Listina základních lidských práv říká, že každý má právo na život. Navzájem bychom si měli pomáhat, aby každý toto právo mohl uplatňovat. Všechny totalitní systémy toto právo mnohým upíraly. Člověk, který je v područí jakékoli ideologie, přestává být svobodným a jeho život nemá prostor k růstu a rozvoji. V knize *A psal prstem do písku* Thomas Moore píše: „Ke starému způsobu života patří autoritářství, vina a omezování. Při novém uspořádání života máme druhé ctít ne kvůli jejich postavení, ale kvůli jejich lidskosti.“ Vzájemnou snahou lidí by mělo být spojoval a ne rozdělovat. Spojovat nenásilně, na základě toho, že si druhého vážím, že uznávám jeho hodnotu.

Minulost je za námi a je nezměnitelná. Přítomnost je tady a teď. Přeji každému co největší bdělost pro současnou chvíli, pro všechno krásné, co je ve mně a kolem mě. Bez bdělosti se přítomnost stane pouze šedým kamínkem v mozaice života. A budoucnost je do určité míry v rukou každého z nás. Budoucnost není vepsána ve hvězdách nebo v horoskopech. Svůj životopis si píše každý sám. Mojí touhou je, aby se mi žilo dobře, a neméně toužím po tom, aby se lidem kolem žilo dobře se mnou.

Obsah

Úvodní slovo.	5
Jak jsem potkal Boha.	7
V podloubí	9
Ve Štruncových sadech	9
Na zemi.	10
V davu	11
Na poště	12
V metru	12
V zahaleném kupé	13
Cestou do rozhlasu	13
Při setkání s andělem	14
Komunikací v tichu.	15
Při loupání vajíček.	16
Ve smrti	16
U relikviáře Dona Boska.	17
Při výstupu na Kralický Sněžník.	18
Při rezignaci papeže Benedikta XVI.	19
V nespravedlnosti	20
Na trolejbusové zastávce	21
V pravidlech	21
V emocích.	22
V humoru	23
V hlubině	24
V neideálních podmínkách.	24
Při jízdě na skútru.	25
Při přípravě snoubenců na manželství.	26
V Bibli.	27
Před křížem.	28
U Ejpovic	28
Při ukončení zahraniční dobrovolné služby.	29
V prosebné modlitbě.	30
V hodnotě sebe sama	31
V řeholním životě	31

Ve svátosti smíření	32
V aforismech Pavla Kosorina.	33
V těhotenství.	33
U dveří	34
V Terezíně.	35
V příběhu Marie z Nazareta	36
Od pojišťovny Allianz k paškálu.	39
Ateismus	41
Bosko Jan	41
Církev	42
Dialog.	43
Evangelium	44
Fotbal	45
Gottwaldov.	46
Hřích	47
Chvála.	48
Intimita.	49
Ježíš.	50
Kněžství	51
Láska.	52
Modlitba.	53
Naděje.	54
Odpuštění.	55
Posuzování druhých	56
Radost.	57
Slovo	58
Ticho	59
Utrpení.	60
Věrnost	61
Život	62
Obsah	65

Salesiánské středisko mládeže — dům dětí a mládeže Plzeň
Plzeň 2015